

Helse- og atferdsundersøkelsen på Collie

Oslo 27.2.2014

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for Collie er nå ferdig. Denne rapporten vil være en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Vi har hovedfokus på viktige/ hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke en noen registreringer, eller at antallet registreringer er nesten ubetydelig slik at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”. I en såpass liten rase har vi forsøkt å være ekstra forsiktige med presentasjonen – slik at den ikke «røper» identiteten til noen av hundene.

Antall svar

I undersøkelsen kom det inn ca. 554 besvarelser (55 korthår og 499 langhår). Klubben har vært aktive med å få flest mulig til å svare og det kan jo se ut til at svarprosenten er god. I noen **undergrupper med få besvarelser** vil en allikevel kunne se at det kan komme fram høye prosenter f.eks. «100%» og som faktisk bare består av noen få hunder. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuledsdysplasi og begge haltet (=100%...). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Selv om totalantallet hunder som har svart er lavt er det det beste inntrykket en kan få av rasen i Norge og gir den best mulige oversikten over situasjonen i rasen..

Ved vurdering av resultatene må en videre vurdere om de som har svart er representative for rasen, dvs om de har svart “upåvirket av” hundens faktiske helse og atferd. Dersom de som har svart har en overvekt av friske hunder vil undersøkelsen vise at rasen er friskere enn den er, og tilsvarende, dersom det er en overvekt av hunder med “anmerkninger”, vil en tro at forekomsten er høyere enn det som er tilfellet. Undersøkelsen er altså en **oppsummering av hundeeiernes besvarelser** som forhåpentligvis er et uttrykk for den reelle situasjonen.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere **for de som har svart ja** på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og

underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål – likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet.

Fordi det ikke fins noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Fra 2003-2012 (siste 10 år) ble det registrert 2261 Collies i NKK (98 korthår og 2163 langhår). «Svarprosenten» **relativt til registreringstallene siste 10 år**, er altså ca. $556/2163=25\%$. Dette er en relativt god svarprosent. Svarprosenten i henhold til faktisk antall hunder er ukjent.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker hadde det vært nødvendig å få noen svarer på helsen også på hunder som er gått bort relativt nylig. Det ble gitt opplysninger om 170 hunder i denne gruppen (~30%). Det er et godt antall og vil gi en oversikt over de vanligste dødsårsaker i rasen.

Oslo 27.2.2014

Frode Lingaas

Generell beskrivelse – del 1

Alder

Gjennomsnittsalderen på 385 levende hunder i undersøkelsen var ca. 5 år. 170 døde hunder (med oppgitt levealder) levde i gjennomsnitt til de var 8,1 år. 47 av de levende hundene (med oppgitt alder) – og var relativt unge ca. 1 år. Gjennomsnittsalderen for hundene >1 år var på 5,6 år.

Levende/døde

Det er svart på 170 døde hunder

Kjønn

I hele materialet på er 56% av hundene tisper og 44% er hannhunder

Navn	Antall	Prosent
Tispe	308	56,1%
Hannhund	241	43,9%
N	549	

Kastrering

73 av 556 hunder var kastret som svarer til ca. 13%,

Navn	Antall	Prosent
Ja	73	13,1%
Nei	483	86,9%
N	556	

De fleste (75%) oppgir helseårsaker som grunn til kastreringen

Navn	Antall	Prosent
Uønsket atferd	6	9,2%
Helseårsaker	49	75,4%
Liker kastret best	2	3,1%
Annet	8	12,3%
N	65	

Alder ved kastrering:

Navn	Antall	Prosent
Under 1 år	1	1,5%
1 år	7	10,4%
2 år	7	10,4%
3 år	5	7,5%
4 år	2	3,0%
5 år	2	3,0%
6 år	8	11,9%
Eldre enn 6 år	35	52,2%
N	67	

Ingen fete hunder

Det ble spurt om hundens hold, og eier kunne svare på om den var tynn (1), slank(2), middels (3), litt overvektig (4) eller fet (5). 68% av eierne vurderte hunden sin som middels, 21% som slank, mens ca. 8% vurderte hunden sin som litt overvektig.

Navn	Antall	Prosent
Tynn	15	2,7%
Slank	116	20,9%
Middels/normal	377	68,1%
Litt overvektig	46	8,3%
Fet	0	0,0%
N	554	

Overtakelse

Ca. 16% hadde hatt hunden siden fødsel, 63% overtok ved 8-10 uker; 10% mellom 2,5 og 5 måneder, 12% hadde overtatt hunden senere.

Har du hatt hunden siden avvenning?

Navn	Antall	Prosent
Ja, eget oppdrett - siden fødsel	88	15,9%
Ja, overtok ved ca. 8-10 uker	348	62,7%
Overtok 2,5 - 5 måneder	53	9,5%
Nei, overtok da hunden var 6-12 måneder	20	3,6%
Nei, tok over da hunden var over et år	46	8,3%
N	555	

Kontakt med Veterinærhøgskolen, blodprøver/forskning

De fleste av eierne var positive til å bidra med mer informasjon og til at Veterinærhøgskolen tok kontakt med dem etter undersøkelsen (96%), og ville gjerne bidra med en blodprøve fra hunden hvis det kunne bidra til forskning for bedre helse. Dette viser en veldig positiv holdning til helsearbeidet på rasen.

Blodprøver i forbindelse med mistanke om sykdom?

97 hunder (18%) av de som svarte oppgir at det «nylig» er tatt blod av hunden (3,5% usikre)

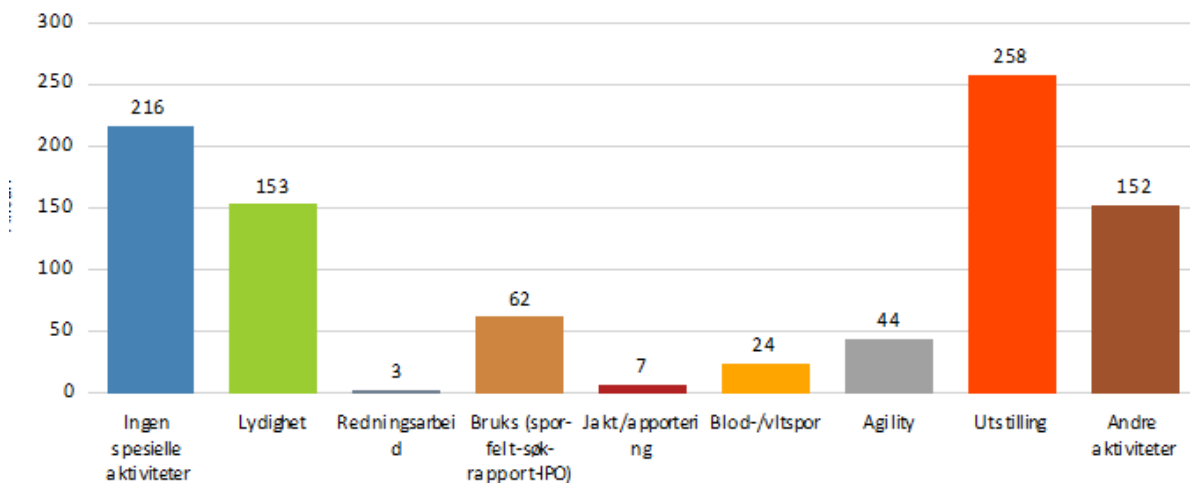
Navn	Antall	Prosent
Ja	97	17,7%
Nei	432	78,8%
Vet ikke	19	3,5%
N	548	

Aktiviteter

Blir hunden brukt regelmessig til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)?

Navn	Antall	Prosent
Ingen spesielle aktiviteter	214	38,7%
Lydighet	152	27,5%
Redningsarbeid	3	0,5%
Bruks (spor-felt-søk-rapport-IPO)	62	11,2%
Jakt/apportering	7	1,3%
Blod-/vltspor	24	4,3%
Agility	44	8,0%
Utstilling	257	46,5%
Andre aktiviteter	152	27,5%
N	553	

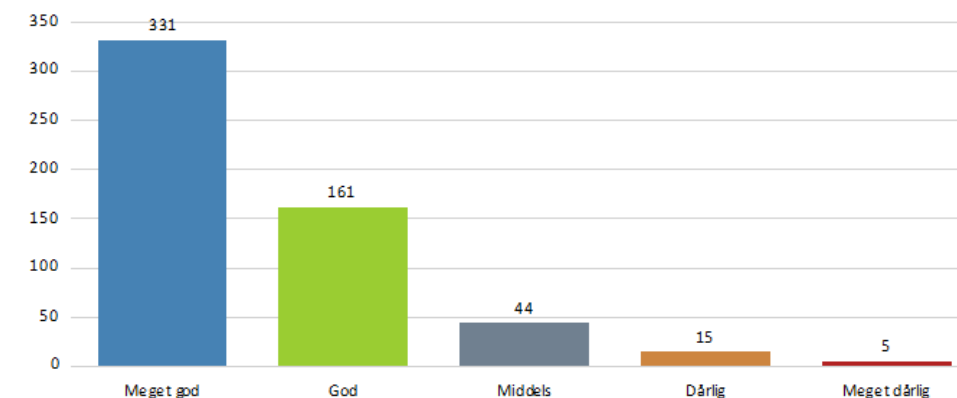
Blir hunden brukt regelmessig til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

Del II, Generell Helse

89% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca. 8% vurderte hundens helse til middels. ca. 3,4 prosent karakteriserte helsen som dårlig/ meget dårlig. Dette gjelder alle hundene i undersøkelsen, inkludert unge hunder under 1 år, voksne hunder og hunder som er døde.

Hvordan er hundens generelle helse?

Navn	Antall	Prosent
Meget god	331	60,0%
God	159	28,8%
Middels	43	7,8%
Dårlig	15	2,7%
Meget dårlig	4	0,7%
N	552	

Hud, pels øre

Har hunden noen gang hatt langvarige/tilbakevendende problemer med hud/pels/øre?
Symptomer kan f.eks. være håravfall, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper.

Navn	Antall	Prosent
Ja	60	11,0%
Nei	477	87,2%
Vet ikke	10	1,8%
N	547	

11% responderte på at hunden har hatt vedvarende/alvorlige problemer med hud/pels/øre.

Hvis "ja" over-hvilket av følgende problemer har hunden hatt?

De (60) hundene som hadde hatt problemer svarer følgende på hva som karakteriserte hudproblemene (hver hund kan ha flere diagnoser, derfor blir totaltallet >60):

Navn	Antall	Prosent
Hyppig hudbetennelse/eksem/utslett	26	36,1%
Hyppig ørebetennelse	5	6,9%
Kløe/hudirritasjon	21	29,2%
Røde eller såre poter	18	25,0%
Overdreven røyting/hårtap	8	11,1%
Hårløse flekker	5	6,9%
Analkjertelproblem	8	11,1%
Tilstoppet talgkjertel	1	1,4%
Hudsvulst	2	2,8%
Parasitter	3	4,2%
Demodex (hårsekkmidd)	4	5,6%
Furunkulose	0	0,0%
Vet ikke	7	9,7%
N	72	

Hvis en ser på de enkelte diagnoser går fram at **av hundene med problemer** er 36% rapportert med hyppig hudbetennelse, 29% med hyppig kløe, 25% med røde/såre poter, 11% med analkjertelproblemer og 6,9% har hatt problemer med ørebetennelse.

Demodex

Er bare registrert i noe få tilfeller i helseundersøkelsen, se tabell over.

Furunkulose

Er ikke registrert i helseundersøkelsen, se tabell over.

Allergi

553 har svart på dette spørsmålet. 15 oppgir at hunden oppgir positiv blodprøve/prikktest, 11 hunder på bakgrunn av symptomer.

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Navn	Antall	Prosent
Nei	526	95,1%
Ja, med positiv blodprøve	14	2,5%
Ja, med positiv prikktest	1	0,2%
Ja, på bakgrunn av symptomer	11	2,0%
Vet ikke	1	0,2%
N	553	

Symptomer på allergi

Av de 24 hundene med allergi er gjentatt hudbetennelse (40%) og kløe (60%) vanligst, men 32% oppgir diaré

Hvilke symptomer på allergi/atopi har hunden din? (flere svar mulig)

Navn	Antall	Prosent
Gjentatte ørebetennelser	2	8,0%
Gjentatte hudbetennelser	10	40,0%
Kløe/labbebiting	15	60,0%
Diare	8	32,0%
Oppkast	5	20,0%
N	25	

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	526	95,6%
Ja	20	3,6%
Vet ikke	4	0,7%
N	550	

Har hunden hatt våteksem?

Navn	Antall	Prosent
Nei	484	87,4%
Ja, mindre enn en gang per år	45	8,1%
Ja, ca en gang per år	12	2,2%
Ja, Oftere enn en gang per år	6	1,1%
Vet ikke	7	1,3%
N	554	

Ca. 13% oppgir at hunden har hatt våteksem. Ca. 4,6% har hatt dette flere ganger.

FORDØYELSESSYSTEMET

Tann/kjevefeil

Det rapportert relativt få tilfeller av feil på tenner i rasen. 16 hunder hadde melketenner som ikke ble felt og 13 hunder hadde tannmangel.

Navn	Antall	Prosent
Melketenner som ikke felles som valp	16	3,0%
Underbitt, for lang underkjeve	6	1,1%
Tannmangel	13	2,4%
Overbitt, lang overkjeve	7	1,3%
Skjevt bitt	2	0,4%
Ingen tannfeil	495	92,4%
N	536	

Har din hund hatt epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?

Navn	Antall	Prosent
nei	510	92,2%
ja	34	6,1%
Vet ikke	9	1,6%
N	553	

Vedvarende problemer i fordøyelsessystemet

84 hunder (ca. 15%) oppgir at hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer.

Navn	Antall	Prosent
Ja	84	15,2%
Nei	459	82,9%
Vet ikke	11	2,0%
N	554	

Av de 82 anmerkningene var 50 hyppig diaré, 50 har gjentatte episoder med oppkast, og 10 oppgir kronisk diaré

Navn	Antall	Prosent
Gjentatte episoder med diare	60	73,2%
Gjentatte episoder med oppkast	50	61,0%
Gjentatte episoder med buksmerter	5	6,1%
Magesekketvidelse-/magedreining	0	0,0%
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	3	3,7%
Magesår/gastritt	6	7,3%
Kronisk diare	10	12,2%
N	82	

8 hunder (1,5%) hadde hatt fremmedlegeme.

Spiserørsutvidelse

1 hund har hatt dette

Leversykdom

6 hunder har hatt dette

Bukspyttkjertelen (pancreas)

6 eiere har oppgitt dette;

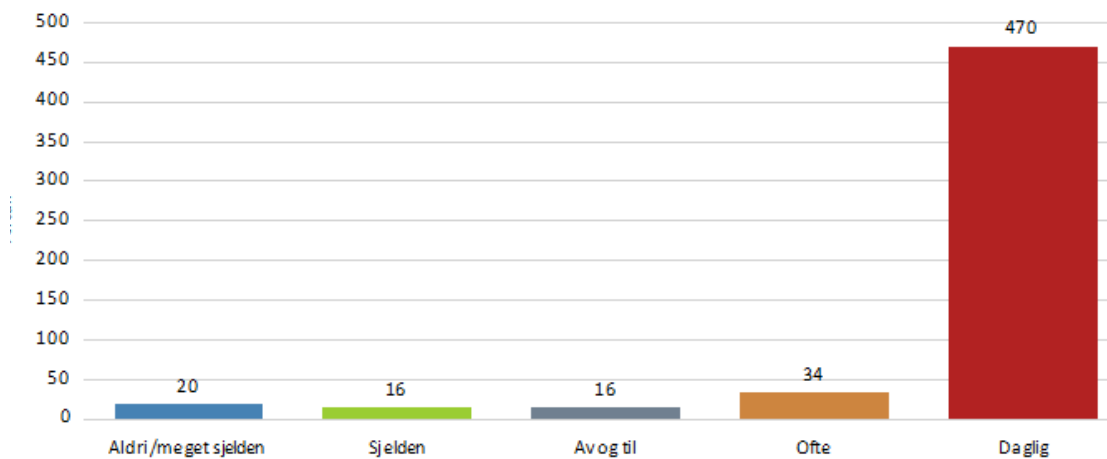
Navn	Antall
Nedsatt funksjon (EPI)	3
Akutt betennelse-/ Pankreatitt	0
Kronisk betennelse-/Pankreatitt	2
Vet ikke	1
N	6

FÔRING

Diagrammene under viser hva slags fôr som blir mest brukt på rasen.

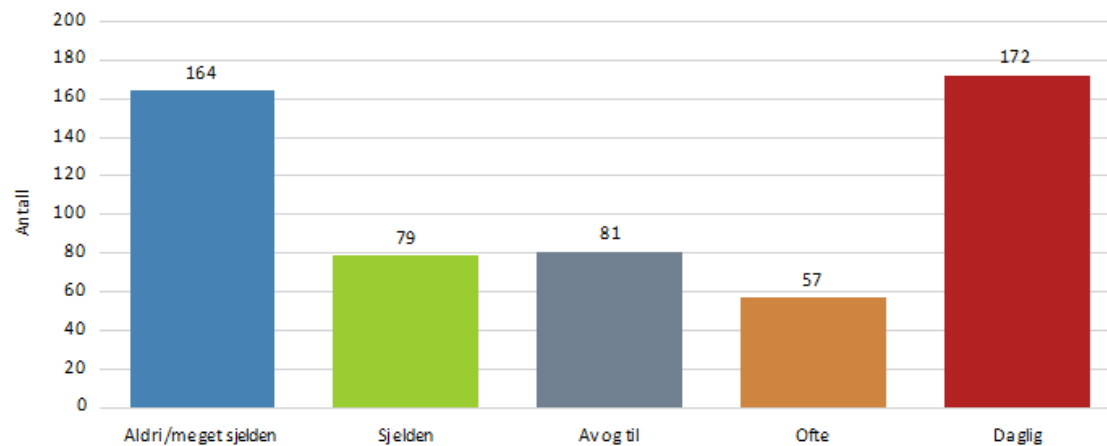
33. Hvor ofte bruker du tørrfôr?

Hvor ofte bruker du tørrfôr?

34. Hvor ofte bruker du ferskt/ frosset fôr?

Hvor ofte bruker du ferskt/ frosset fôr?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	164	29,7%
Sjelden	79	14,3%
Av og til	81	14,6%
Ofte	57	10,3%
Daglig	172	31,1%
N	553	

35. Hvor ofte bruker du matrester?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	216	39,1%
Sjelden	110	19,9%
Av og til	164	29,7%
Ofte	44	8,0%
Daglig	19	3,4%
N	553	

36. Hvor ofte gis tyggesaker, svineører o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	50	9,0%
Sjelden	60	10,8%
Av og til	233	42,1%
Ofte	142	25,6%
Daglig	69	12,5%
N	554	

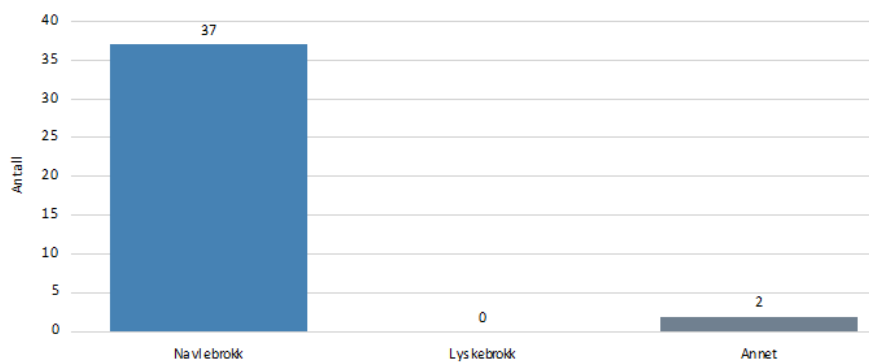
BROKK

37. Har hunden hatt brokk?

Navn	Antall	Prosent
Ja	40	7,2%
Nei	508	91,0%
Vet ikke	10	1,8%
N	558	

37 hunder oppgav navlebrokk, resten merket av for «annet»

40. Hva slags brokk?

Hjerte-karsystemet

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

6 hunder har hatt symptomer på hjertesykdom - begge oppgir «hjertekrampe» som symptom.

Navn	Antall	Prosent
Ja	6	1,1%
Nei	539	97,1%
Vet ikke	10	1,8%
N	555	

Symptomer:

Navn	Antall
Nedsatt utholdenhet, henger etter på tur	4
Hoste	0
Besvimelse	2
Kramper	1
Liten av vekst eller tynn	0
N	6

Det er få registrerte tilfeller av hjertesykdommer og ingen spesielle hjertesykdommer peker seg ut

Navn	Antall
Nei	548
Medfødt hjertefeil	1
Hjertemuskelsykdom	0
Hjerterytmeforstyrrelser	1
Bilyd	2
Klaffefeil	1
Hjertesvikt	3
N	553

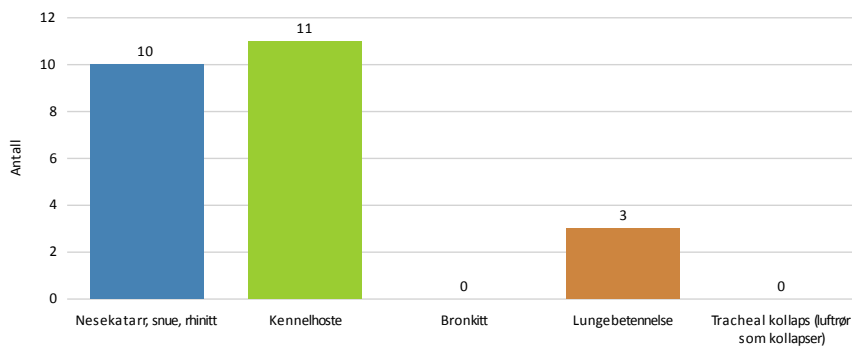
LUFTVEIER

5 % av eierne svare ja på det generelle spørsmålet: **Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks tungpustethet, rennende nese, nysing, pesing?**

Navn	Antall	Prosent
Ja	28	5,0%
Nei	506	91,0%
Usikker	22	4,0%
N	556	

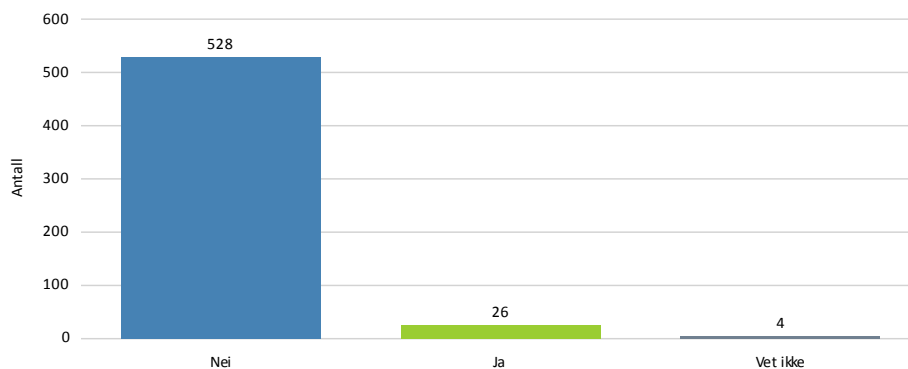
Kryss av dersom du kjenner årsaken til hundens problemer

Navn	Antall
Nesekatarr, snue, rhinitt	10
Kennelhoste	11
Bronkitt	0
Lungebetennelse	3
Tracheal kollaps (luftrør som kollapser)	0
N	22

Har hunden fått diagnosen nesemidd?

Navn	Antall	Prosent
Nei	526	94,6%
Ja	26	4,7%
Vet ikke	4	0,7%
N	556	

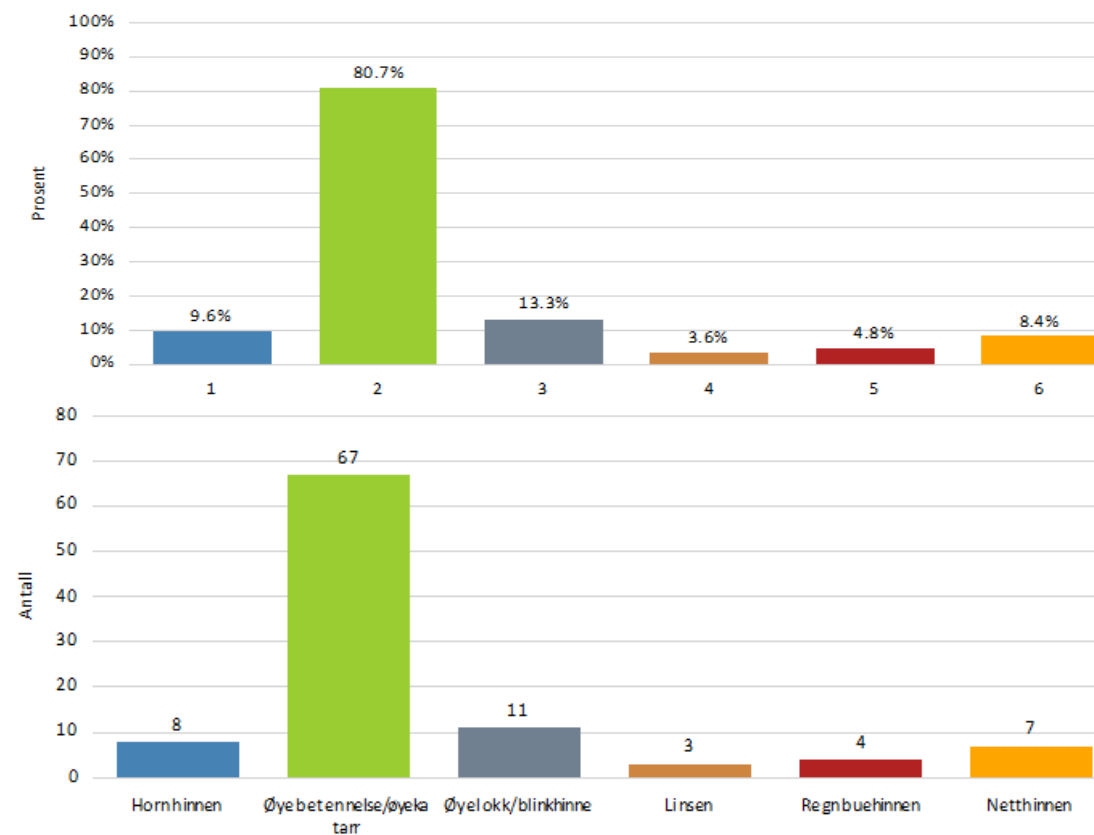
ØYESYKDOMMER

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye/øyelokk? (herunder entropion/ektropion)

Anmerkninger på øye er registrert hos 83 hunder; ca. 15% av hundene.

Navn	Antall	Prosent
Ja	83	14,9%
Nei	460	82,7%
Vet ikke	13	2,3%
N	556	

Det dreier seg om 67 øyebetennelser og 11 med problemer med øyelokk/blinkhinne. 8 hunder har hatt sår eller skade på hornhinnen

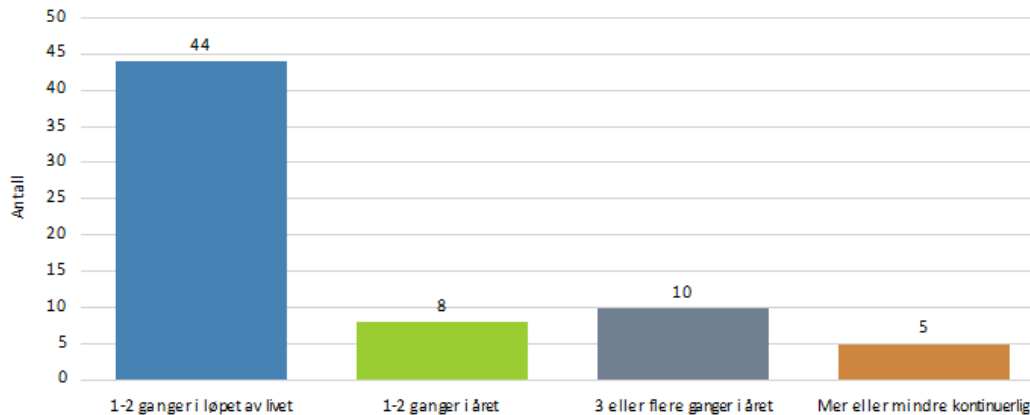

Navn	Antall	Prosent
Hornhinnen	8	9,6%
Øyebetennelse/øyekatarr	67	80,7%
Øyelokk/blinkhinne	11	13,3%
Linsen	3	3,6%
Regnbuehinnen	4	4,8%
Netthinnen	7	8,4%
N	83	

Fordeling av hornhinneproblemer

Navn	Antall
Nedsatt tåreproduksjon/tørre øyne	3
Hornhinnesar	1
Annet	4
N	8

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/øyekatarr? Velg det svaret du synes er nærmest

Navn	Antall	Prosent
1-2 ganger i løpet av livet	44	65,7%
1-2 ganger i året	8	11,9%
3 eller flere ganger i året	10	14,9%
Mer eller mindre kontinuerlig	5	7,5%
N	67	

De fleste av hundene med anmerkning (44 stykk) har hatt øyebetennelser 1-2 ganger i livet, men 35% av hundene (23 stykk) har hatt tilbakevendende problemer med 1 eller flere ganger i året. 5 hunder har vært mye plaget

Sykdom i ØYELOKK

Har hunden hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

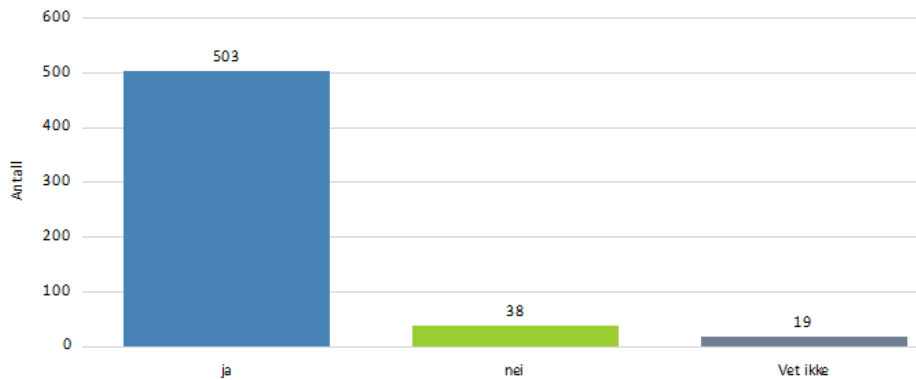
Bare 7 eiere oppgir problemer med øyelokk på hunden:

Navn	Antall
Trange eller tette tårekanaler	3
Ekstra øyehår	5
Kul/svulst på øyelokk	2
Innverbøyde øyelokk (entropion)	0
Hengende øyelokk (ektropion)	0
"Cherry eye" prolaps av tårekjertelen	0
N	7

Øyelysing

Nesten 90% av hundene er øyelyst. Det er ikke oppgitt noen hunder med PRA eller andre øyesykdommer etter øyelysing

57. Har hunden vært øyelyst?

Navn	Antall	Prosent
ja	501	89,8%
nei	38	6,8%
Vet ikke	19	3,4%
N	558	

Når ble hunden øyelyst sist

Ca halvparten av hundene er øyelyst siste 4 år

Navn	Antall	Prosent
Ca 1 år siden	112	22,7%
2-4 år siden	140	28,4%
Mer enn 5 år siden	220	44,6%
Husker ikke	21	4,3%
N	493	

SYN

De fleste eiere (92%) oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn. ca. 6,5% oppgir at synet hos hunden kan være nedsatt eller dårlig (1,8%).

Navn	Antall	Prosent
Meget bra (normalt)	508	91,7%
Litt nedsatt	36	6,5%
Dårlig	10	1,8%
Blind	0	0,0%
N	554	

Har hunden Progressiv Retinal Atrofi (PRA)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	443	80,4%
Ja	2	0,4%
Vet ikke/ikke undersøkt	106	19,2%
N	551	

Har hunden Collie Eye Anomali?

Navn	Antall	Prosent
Nei	304	54,9%
Ja	148	26,7%
Vet ikke/ikke undersøkt	102	18,4%
N	554	

Er hunden gentestet for Collie Eye Anomali (CEA)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	402	72,8%
Nei, men fri pga foreldre	12	2,2%
Ja, fri	26	4,7%
Ja, bærer	19	3,4%
Ja, syk	5	0,9%
Vet ikke/ikke gentest	88	15,9%
N	552	

Har hunden hatt andre øyesykdommer?

Navn	Antall	Prosent
Nei	503	90,3%
Retinal <u>dyslasi</u>	0	0,0%
PPM-persisterende <u>pupillmembran</u>	10	1,8%
Annet	27	4,8%
Vet ikke	17	3,1%
N	557	

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

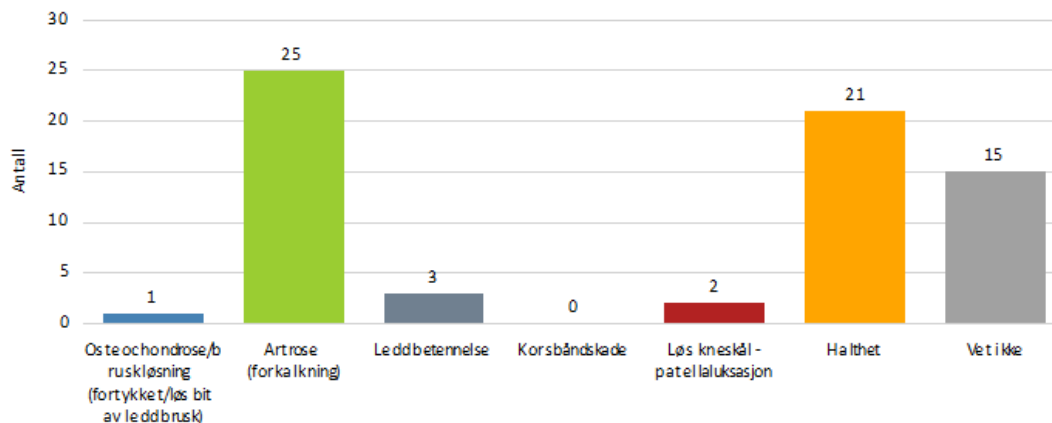
Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Navn	Antall	Prosent
Ja	58	10,4%
Nei	482	86,5%
Vet ikke	17	3,1%
N	557	

For 10,4% av hundene oppgis det problemer i ledd/muskel.

Har hunden hatt noe av de følgende ledd-problemer? Flere valg er mulig

65. Har hunden hatt noe av de følgende ledd-problemer? Flere valg er mulig

Navn	Antall	Prosent
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	1	1,8%
Artrose (forkalkning)	25	43,9%
Leddbetennelse	3	5,3%
Korsbåndskade	0	0,0%
Løs kneskål - patellaluksasjon	2	3,5%
Halthet	21	36,8%
Vet ikke	15	26,3%
N	57	

Hyppigste anmerkninger er artrose (44%) og uspesifikk halthet (37%) av de 57 hundene med anmerkning

Har hunden hatt noen av muskel-skjelettproblemene under? Flere valg er mulig

Navn	Antall	Prosent
Stivhet	40	64,5%
Smerter	23	37,1%
Muskelsykdom	1	1,6%
Spondylose	6	9,7%
Skiveprolaps	2	3,2%
Medfødt stumphale	0	0,0%
Medfødt haleknekk	0	0,0%
Haleknekk etter skade	2	3,2%
Vet ikke	12	19,4%
N	62	

Det er 62 anmerkninger på muskel-skjelettproblemer, hyppigst blant disse er stivhet (65%) og smerter (37%).

Har hunden hatt symptomer på nerve/muskelsykdommen degenerativ myelopati (DM)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	516	95,9%
Ja	2	0,4%
Vet ikke	20	3,7%
N	538	

Bare to hunder har hatt dette

Er hunden gentestet for DM?

5 hunder er testet, alle fri

Navn	Antall	Prosent
Nei	481	87,0%
Nei, men fri pga fri foreldre	6	1,1%
Ja, fri	5	0,9%
Ja, bærer	0	0,0%
Ja, affisert	0	0,0%
Vet ikke	61	11,0%
N	553	

I hvilket ledd har din hund hatt artrose (flere svar mulig)

25 hunder har krysset av på artrose, eierne sier følgende om fordelingen av artrose på ulike ledd;

Navn	Antall	Prosent
Skulderledd	3	15,0%
Albueledd	3	15,0%
Hofteledd	15	75,0%
Kneledd	3	15,0%
Haseledd	1	5,0%
N	20	

Hvor gammel var hunden din første gang den fikk diagnosen artrose?

Navn	Antall	Prosent
<1 år	0	0,0%
1-2 år	6	26,1%
3-4 år	3	13,0%
5-6 år	2	8,7%
6-7 år	3	13,0%
> 7 år	9	39,1%
N	23	

HD

Er hunden offisielt HD røntget?

Navn	Antall	Prosent
Ja	373	67,0%
Nei	162	29,1%
Vet ikke	22	3,9%
N	557	

Hvilken HD status har din hund?

Navn	Antall	Prosent
Fri - A	296	79,4%
Fri - B	32	8,6%
Svak - C	10	2,7%
Middels - D	13	3,5%
Sterk - E	8	2,1%
Vet/husker ikke	14	3,8%
N	373	

Av de 373 hundene som er HD-røntget har 8,3% svak eller sterkere grad av HD. Det er sannsynlig at det kan være mer data i NKK på HD enn det vi har tilgang til gjennom helseundersøkelsen.

For hunder med HD, ser du tegn til smerte/halthet?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	23	54,8%
Usikker	2	4,8%
Halt av og til	11	26,2%
Halter ofte	4	9,5%
Vet ikke	2	4,8%
N	42	

42 har svart på spørsmålet; Hvis vi går ut fra at alle har HD – oppgir 36% av alle HD-hundene (uavhengig av HD-grad) at hunden halter av og til, det er ikke sett på sammenhengen mellom HD-grad og halthet

Tabellen under viser at halthet ikke ser ut til å være noe problem hos hunder med C-hofter, men at det øker noe hos hunder med grad D og grad E

For hunder med HD, ser du tegn til smerte/halthet?

	Total	Nei, aldri	Usikker	Halt av og til	Halter ofte	Vet ikke
Fri - A	298	0	0	0	0	0
Fri - B	32	0	0	0	0	0
Svak - C	10	9	1	0	0	0
Middels - D	13	8	0	4	1	0
Sterk - E	8	0	1	4	3	0
Vet/husker ikke	14	5	0	3	0	2
Antall respondenter	375	23	2	11	4	2

Er hundens rygg røntget (spondylose)?

Navn	Antall	Prosent
Ja, fri	20	3,6%
Ja, har spondylose	9	1,6%
Nei	493	88,7%
Vet ikke	34	6,1%
N	556	

Nervesykdommer

19 hunder er oppgitt med sykdommer med symptomer fra nervesystemet, de fleste av disse er epilepsi/epilepsilignende anfall

Navn	Antall	Prosent
Døvhets	5	26,3%
Epilepsilignende anfall	11	57,9%
Epilepsi. verifisert	5	26,3%
N	19	

REPRODUKSJONSPROBLEMER

Tisper

Det er registrert innbilt svangerskap hos 24 tisper og livmorbetennelse hos 59 tisper (prosenttallene under er oppgitt i forhold til de 88 besvarelsene/anmerkningene)

Navn	Antall	Prosent
Livmorbetennelse	59	67,0%
Skjedekatarr	6	6,8%
Sterilitet	3	3,4%
Abort	10	11,4%
Cyste på eggstokk	6	6,8%
Innbilt svangerskap	24	27,3%
N	88	

Det var avgitt svar for totalt sett 309 tisper (uavhengig av alder), det betyr at det er en forekomst av livmorbetennelse på ca. 19%, forekomsten av innbilt svangerskap er ca. 8%

Løpetid – hvor ofte?

301 har besvart spørsmålet. De fleste tispene har løpetid 1 eller 2 g per år, omtrent like mange i hver gruppe

Navn	Antall	Prosent
sjeldnere enn 1 gang pr. år	12	4,0%
ca 1 gang pr. år	132	43,9%
ca 2 ganger pr. år	129	42,9%
oftere enn 2 ganger pr. år	1	0,3%
Vet ikke	27	9,0%
N	301	

Antall tisper som har hatt valper

Ca.30 % av 302 tisper har hatt valper, de fleste har hatt ett eller to kull

Navn	Antall	Prosent
Nei	212	70,2%
ja	90	29,8%
Vet ikke	0	0,0%
N	302	

Antall kull for hver tisper

Navn	Antall	Prosent
1	42	47,2%
2	28	31,5%
3-4	17	19,1%
>4	2	2,2%
Vet ikke	0	0,0%
N	89	

(summen av antall fødsler på tispene i materialet er ca. 166 fødsler)

Komplikasjoner

25 tisper hadde komplikasjoner i forbindelse med valping, og 17 tilfeller av keisersnitt er registrert. Forekomsten av problemer per fødsel er derfor $25/166=15\%$, og forekomsten av keisersnitt er 10% per fødsel.

Navn	Antall	Prosent
Nei	65	72,2%
Ja, men løste problemet selv	6	6,7%
Ja, trengte hjelp av veterinær	2	2,2%
Ja, måtte ta keisersnitt!	17	18,9%
Vet ikke	0	0,0%
N	90	

Hva var årsaken til problemet (prosent av de 25 tilfellene av fødselsproblemer)?

Navn	Antall	Prosent
Feilstilling hos valp(er)	4	16,0%
For store valper	3	12,0%
Ingen eller svake veer	5	20,0%
Veene avtok over tid	4	16,0%
Andre	12	48,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	25	

Misdannelser

Har hun noen gang fått misdannede valper? 89 tise-eiere har svart.

Navn	Antall	Prosent
nei	79	88,8%
ja	10	11,2%
Vet ikke	0	0,0%
N	89	

Hvilke misdannelser har valpen(e) hatt?

Misdannede valper er bare rapportert i 10 tilfelle, 1 hareskår, 1 ganespalte or 8 i gruppen «annet»

Hvilke misdannelser har valpen(e) hatt?

Navn	Antall	Prosent
Haleknekk	0	0,0%
Hareskår	1	10,0%
Ganespalte	1	10,0%
Bukbrokk	0	0,0%
Annet	8	80,0%
Vet ikke	1	10,0%
N	10	

Det er registrert 10 tilfeller av misdannelser hos valpene, men 8 av dem er i gruppen «annet» så vanskelig å vite nøyaktig hva det er

Har paringsklar tisper avvist hannhund?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	131	48,7%
Har hendt	21	7,8%
Ikke uvanlig	4	1,5%
Svært ofte	8	3,0%
Vet ikke	105	39,0%
N	269	

Drektighetsproblemer etter parring

7,2 % av tisperne oppgir at de har hatt problemer med å få tisper drektig igjen etter parring

Navn	Antall	Prosent
Nei	112	44,8%
Ja	18	7,2%
Vet ikke	120	48,0%
N	250	

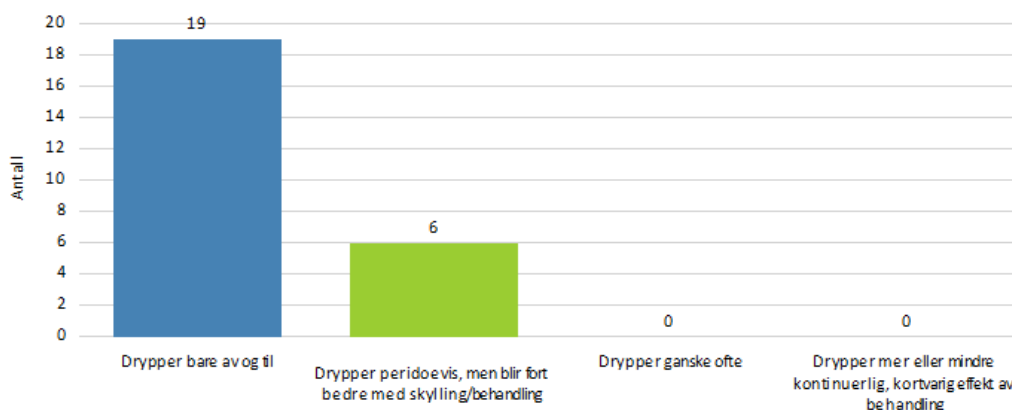
Hannhunder

Følgende anmerkning er registrert hos hannhunder

Navn	Antall
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	6
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	3
Godartet prostataforstørrelse	4
Betennelse i prostata	1
Forhudskatarr	26
N	40

Forhudskatarr er det vanligste problemet i reproduksjonsorganer for hannhunder
26 av de førti anmerkningene gjelder forhudsbetennelse. Av 242 hannhunder i undersøkelsen utgjør det ca 11%

83. Du har krysset av for forhudskatarr, hvor stort er problemet?

25 av hundene har svart på omfanget av problemet. Ca. 25% har tilbakevendende tilfeller av drypping, men det blir fort bedre med skylling/behandling

Har din hannhund hatt noen av følgende reproduksjonsproblemer? Flere valg mulig

Navn	Antall
Sterilitet	1
Paret - har kull - flere tomme tisper	6
Paret flere- alle tomme	2
Lite interessert i "klare" tisper	5
N	13

Det er registrert noen få tilfelle av hannhunder som kan se ut til at de sliter med fruktbarheten

Problemer med urinveiene

Det er gitt anmerkninger på 69 hunder. Urinveisinfeksjon/blærekatarr utgjør 65% av anmerkningene og urinlekkasje er problemet hos 30% av de 69 som har gitt anmerkninger her. Men det er også noen tilfeller av nyresvikt/eller tegn på nyresvikt. I forhold til antall hunder i undersøkelsen (inklusive unge hunder) utgjør det ca. 2% (11/550)

Navn	Antall	Prosent
Akutt nyresvikt	4	5,8%
Kronisk nyresvikt	2	2,9%
Høye "nyreverdier"-tegn på nyresvikt	5	7,2%
Protein - losing nephropaty	0	0,0%
Nyrebekkenbetennelse	3	4,3%
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	45	65,2%
Urinstein	5	7,2%
Urinlekkasje	21	30,4%
Blæreatoni (slapp urinblære)	1	1,4%
N	69	

Hormon-sykdommer

Har hunden din hatt en hormonell sykdom?

Navn	Antall	Prosent
Nei	500	91,1%
Ja	4	0,7%
Vet ikke	45	8,2%
N	549	

Bare to har svart på hvilken hormonell sykdom, og begge disse har hatt hypotyreose/lavt stoffskifte

KREFTSYKDOMMER

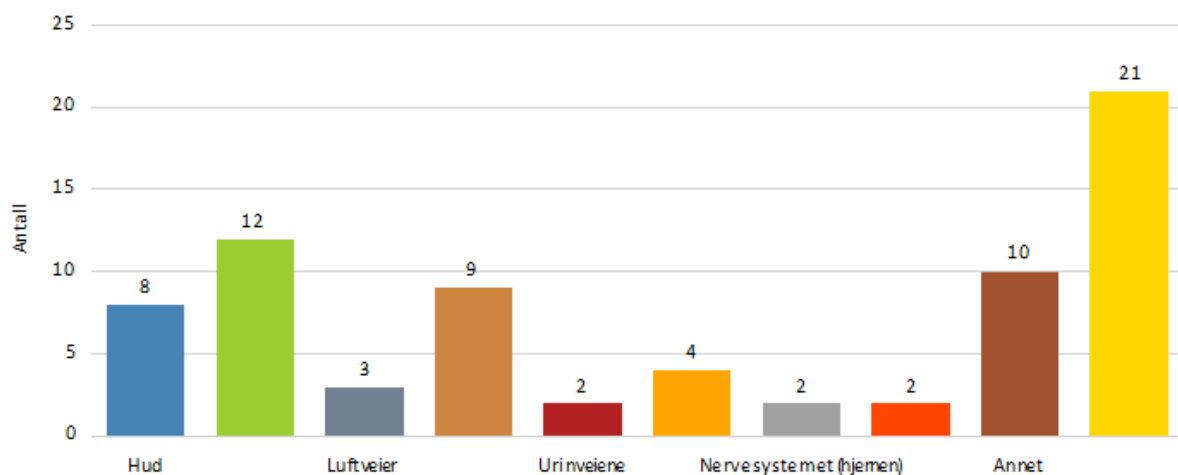
(Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?)

Navn	Antall	Prosent
Nei	489	89,4%
Ja	40	7,3%
Vet ikke	18	3,3%
N	547	

7,3% av alle som har svart (547) oppgir at hunden har hatt kreftsykdom, dvs ca. 40 hunder.

Tabellen under viser fordelingen av de ulike svulstene:

98. Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Flere valg mulig

Navn	Antall	Prosent
Hud	8	13,1%
Fordøyelsessystemet	12	19,7%
Luftveier	3	4,9%
Reproduksjon/forplantningsorganer	9	14,8%
Urinveiene	2	3,3%
Skjelett	4	6,6%
Nervesystemet (hjernen)	2	3,3%
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	2	3,3%
Annet	10	16,4%
Vet ikke	21	34,4%
N	61	

Det er bl.a. snakk om 8 hunder med fettkuler/hudsvulster; 12 med svulster i mage/tarm, 9 med kreft i forplantningsorganer og 10 i gruppen «annet». For 34% de 61 svulstene er det oppgitt «vet ikke»

Av svulstene i mage/tarmsystemet er de fleste tarmkreft eller i mage/tarm

Navn	Antall
Munn	0
Mage	11
Tarm	5
Lever	0
Bukspyttkjertel	0
N	11

Kreft i skjelettet

3 tilfeller av ondartet beinkreft observert

Navn	Antall
Ondartet beinkreft	3
Beinmargskreft	1
N	4

Det er registrert relativt få tilfeller av jurkreft og livmorkreft hos collie

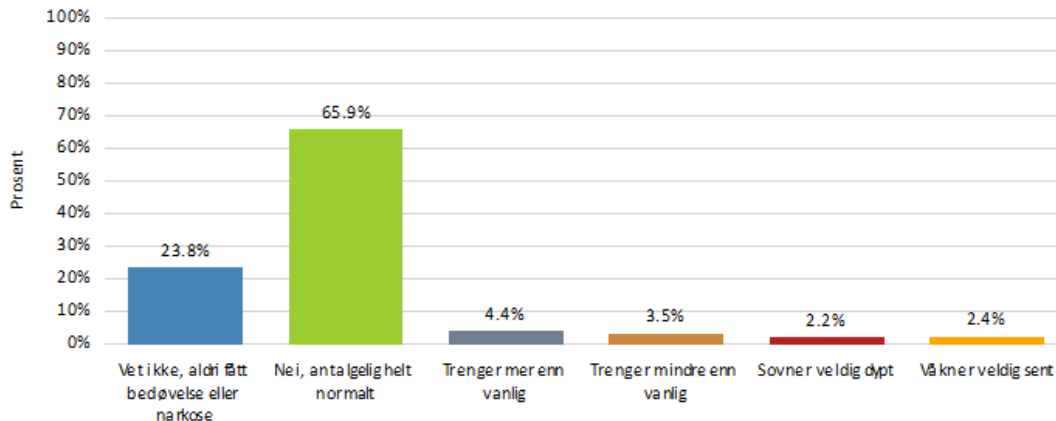
Navn	Antall
Livmor	2
Eggstokk	2
Jur	2
N	5

Det er bare registrert et tilfelle av blærekreft og ett tilfelle av kreft i milten

Nedddoping

De fleste hundene er selvsagt helt normale/ eller er ikke nedddopet. For 24 hunder (4,4%) oppgir eierne at hunden trenger mer enn vanlig 19 hunder (3,5%) trenger mindre enn vanlig, sover veldig dypt (2,2%) eller våkner veldig seint (2,4%)

107. Har hunden vist unormal reaksjon på bedøvelse eller narkose

Navn	Antall	Prosent
Vet ikke, aldri fått bedøvelse eller narkose	129	23,8%
Nei, antagelig helt normalt	356	65,8%
Trenger mer enn vanlig	24	4,4%
Trenger mindre enn vanlig	19	3,5%
Sovner veldig dypt	12	2,2%
Våkner veldig seint	13	2,4%
N	541	

Bivirkning mot medisiner

71 eiere oppgir at de er forsiktige med medikamenter pga rasedisposisjon

Navn	Antall	Prosent
Nei	457	83,4%
Vet ikke	31	5,7%
Ja, av vaksiner	8	1,5%
Siden Collie er sensitiv holder vi oss unna spesielle medikamenter	71	13,0%
Ja, av parasittmidler	11	2,0%
Ja, av antibiotika	14	2,6%
Ja, av smertestillende medisiner	13	2,4%
N	548	

Er hunden din bærer av MDR1-genet

Navn	Antall	Prosent
Nei	418	75,2%
Nei, men fri pga foreldre	1	0,2%
Nei, men vil bli med på klubbens gratistesting i 2013	39	7,0%
Ja, fri	6	1,1%
Ja, bærer	13	2,3%
Ja, affisert	9	1,6%
Vet ikke	70	12,6%
N	556	

Når det gjelder MDR1-genet er det viktig at en husker på at dette ikke en sykdom, men et gen som i første rekke gjør at en skal være forsiktig med bruk av noen spesielle medikamenter. Dette gjelder i første rekke enkelte parasittmidler. Ved siden av

opplysningene over, har Veterinærhøgskolen også gjort en undersøkelse av MDR1-genet i samarbeid med klubben. I forbindelse med prosjektet med lydsensitivitet ble det tilbudt gentesting av MDR1-genet slik at en kunne finne den nøyaktige forekomsten av dette genet i langhår og korthår. Undersøkelsen viste at **forekomsten av genet som gir sensitivitet var høy**, på samme nivå som det er vist i andre internasjonale studier tidligere.

I undersøkelsen ble det totalt undersøkt 226 hunder, 202 langhår og 24 korthår. Det viste seg at **ca halvparten av hundene var homozygot** for den varianten som gir følsomhet for parasittmidlet (Ivermectin) og **ca 40% var bærere**. Det betyr at bare 10% av hundene er fri. Det var bare ubetydelige forskjeller mellom korthår og langhår (korthår bittelitt høyere forekomst)

Det er viktig at man husker på at dette IKKE er en sykdom, og at det ikke må legges ukritisk vekt på dette. Siden forekomsten av genvarianten er høy KAN rask seleksjon føre til at det går ut over andre egenskaper i rasen og bidrar til minsket genetisk variasjon. Det er derfor viktig at man sørger for en bred bruk av ulike avlsdyr slik at alle verdifulle linjer blir brukt.

Borreliose

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (borreliose, anaplasmoser)

Navn	Antall	Prosent
Nei	485	87,9%
Ja	17	3,1%
Vet ikke	50	9,1%
N	552	

Lever hunden din?

31% av eierne (170 stykk) har svart på hunder som har gått bort. Kunnskap om døde hunder er selvsagt helt nødvendig for å finne gode tall for dødsårsaker.

Navn	Antall	Prosent
Ja	387	69,5%
Nei	170	30,5%
N	557	

Registrerte dødsårsaker hos 169 hunder

Navn	Antall	Prosent
Vet ikke	13	7,7%
Hudsykdom	4	2,4%
Hjerteproblem	3	1,8%
Hjerneslag	4	2,4%
Kreft	22	13,0%
Alderdom, ble gammel og syk	41	24,3%
Allergisk sykdom	3	1,8%
Ledd/skjelettproblemer	29	17,2%
Ulykke/skade	15	8,9%
Atferdsproblemer	27	16,0%
Nyreproblem	2	1,2%
Plutselig uventet død	14	8,3%
Annet	40	23,7%
N	169	

24% har merket av på «gammel og syk» som en viktig årsak til død, blant de som følger er kreft (13%), leddskjelett-problemer (17%), atferdsproblemer (16%)

De 169 døde hundene som det er gitt svar på

Navn	Antall	Prosent
<1 år	3	1,8%
1-2 år	11	6,5%
3-4 år	28	16,6%
5-6 år	19	11,2%
7-8 år	23	13,6%
9-10 år	27	16,0%
11-12 år	34	20,1%
13-14 år	22	13,0%
15-16 år	1	0,6%
> 16år	1	0,6%
N	169	

Gjennomsnittlig levealder på de døde hundene er ca. 8,1 år

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om vurdering av enkelte egenskaper hos hunden og resultatene fra spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og figurer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

Ca 85% er meget godt eller godt fornøyd med hundens generelle atferd, 10% er middels fornøyd og ca. 5% er dårlig eller svært dårlig fornøyd med atferden

Generell beskrivelse av hundens atferd

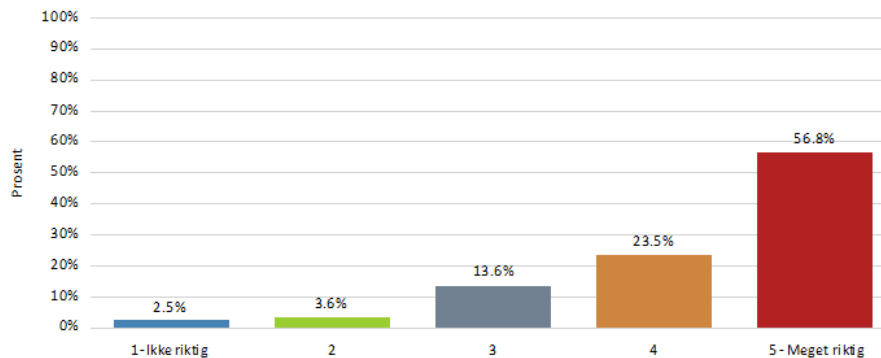
HUNDEN MIN KAN BESKRIVES SOM

Følgende skala ble brukt:

Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5

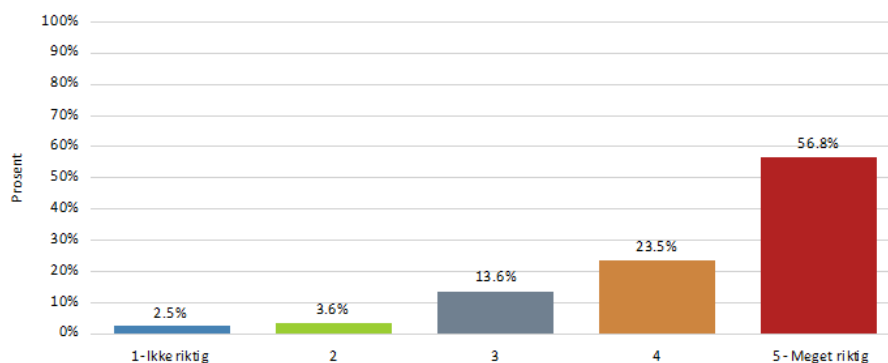
Kontaktsøkende

116. Kontaktsøkende

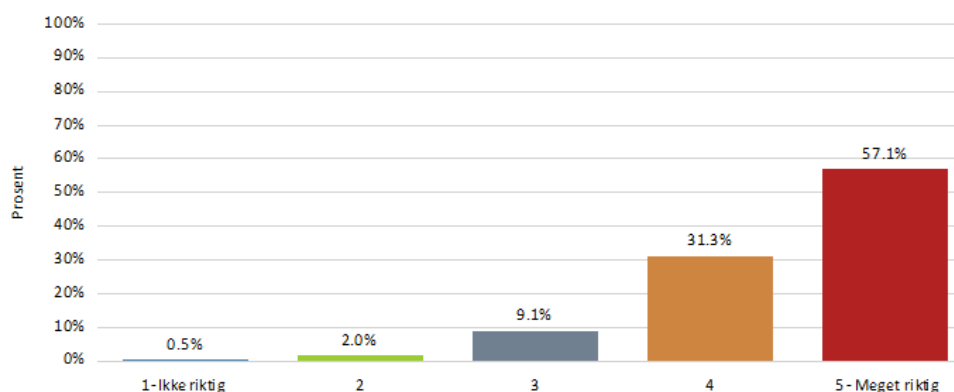

Ca 80% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» kontaktsøkende

116. Kontaktsøkende

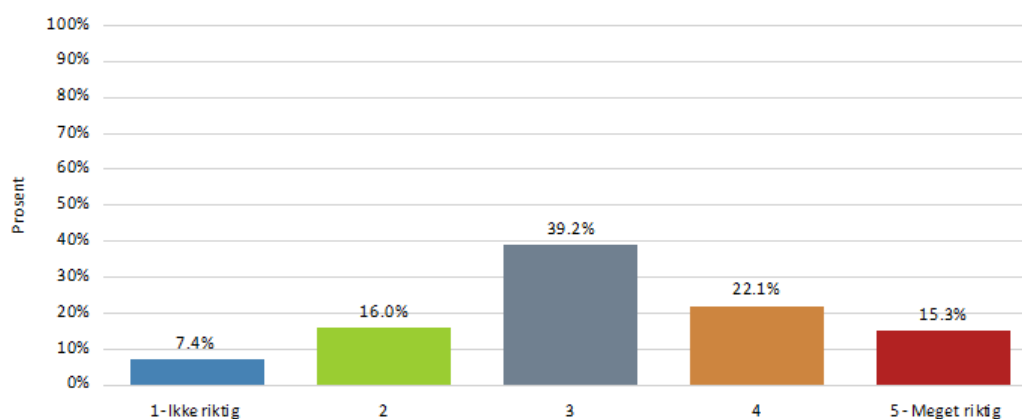
117. Lettlært

Ca 88% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» lettlærte

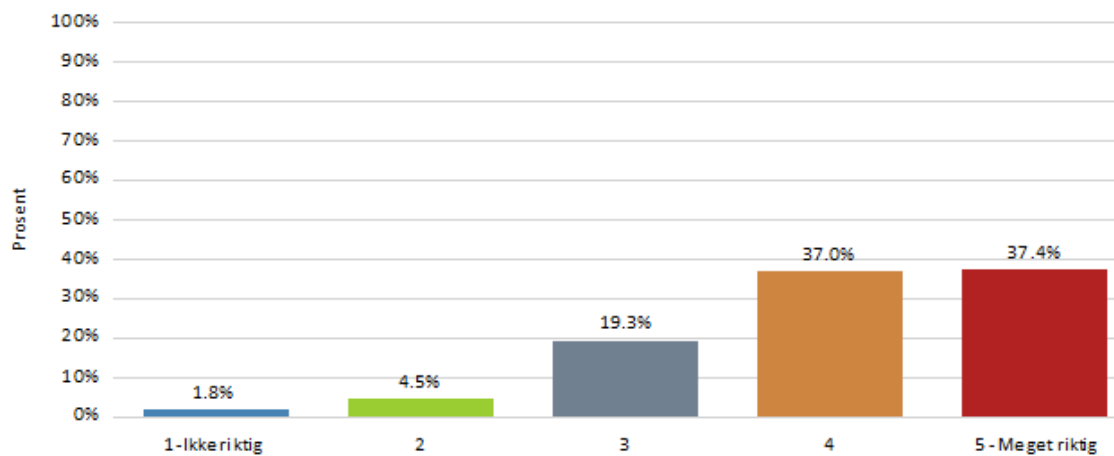
Tøff

118. Tøff

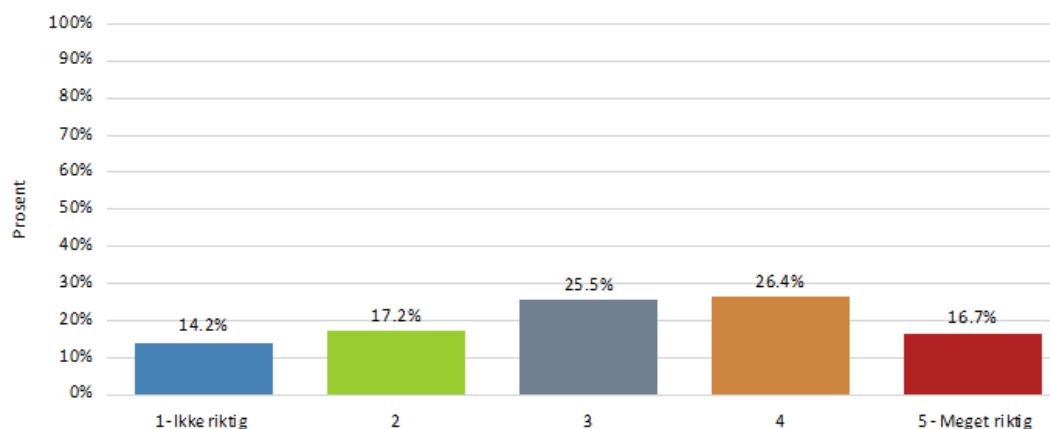
Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
37% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» tøffe av sine eiere

Nysgjerrig

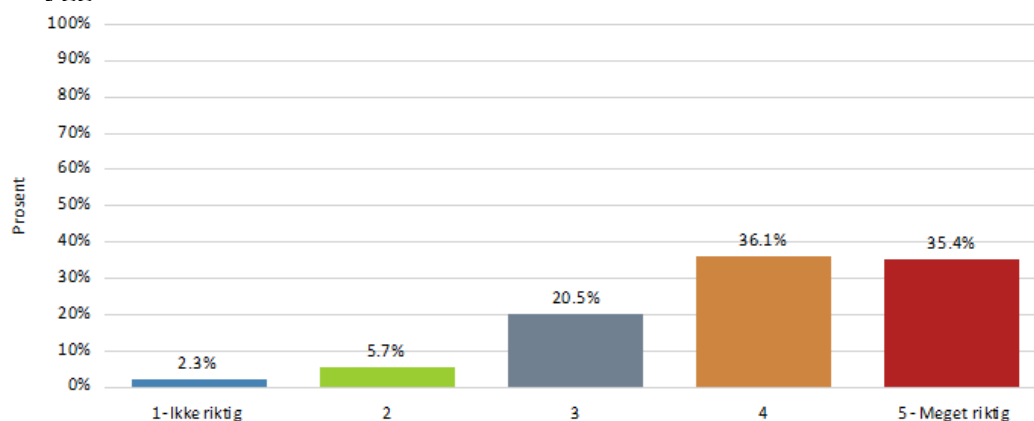
Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
74% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» nysgjerrige av sine eiere

Usikkerhet

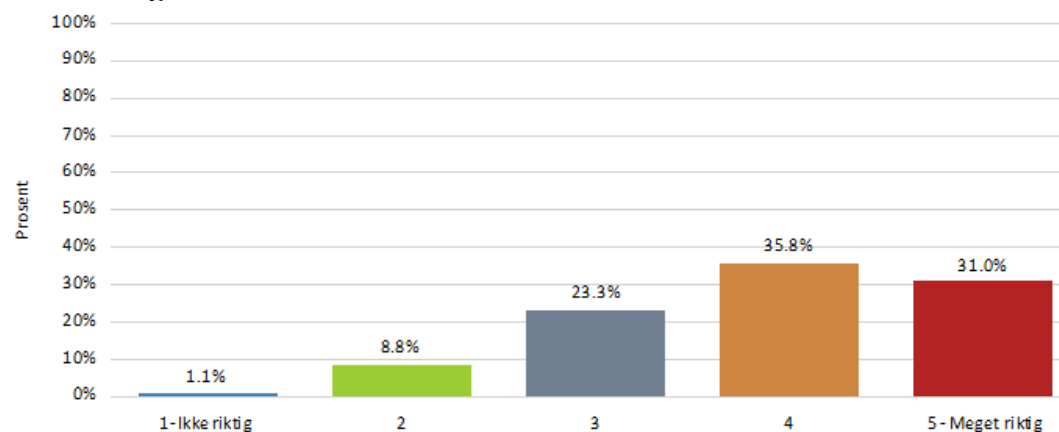
Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
43% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» usikker i noen situasjoner av sine eiere

Trygg

71% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» trygge av sine eiere
Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5

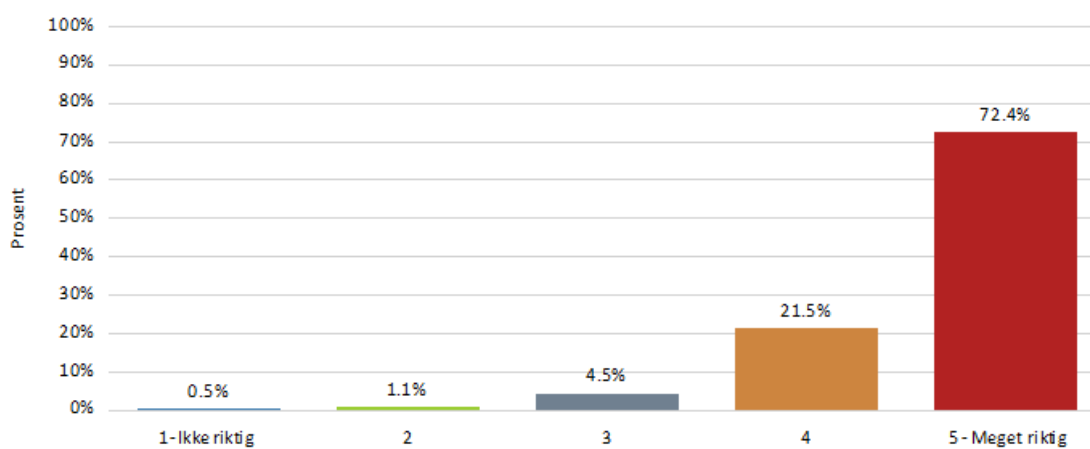
Selvstendig

Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
67% av hundene er oppfattet som «ganske eller meget» selvstendige av sine eiere

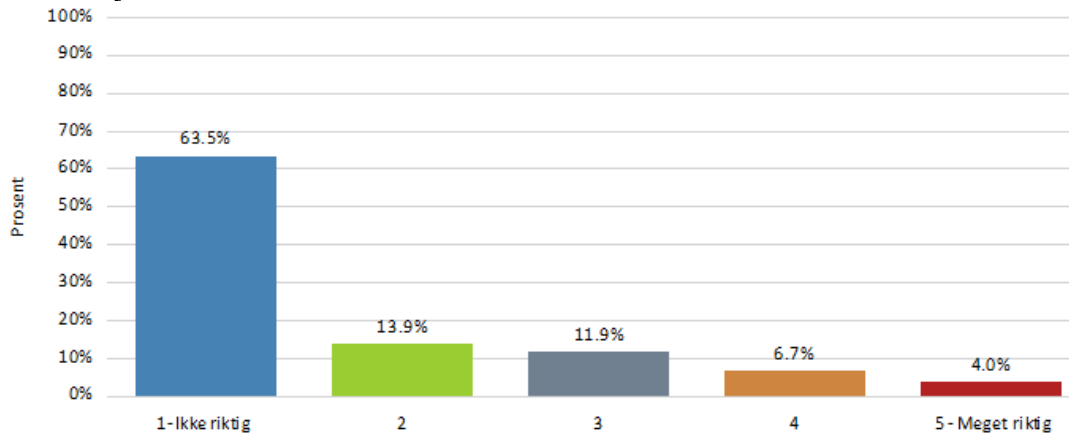
Glad

Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5

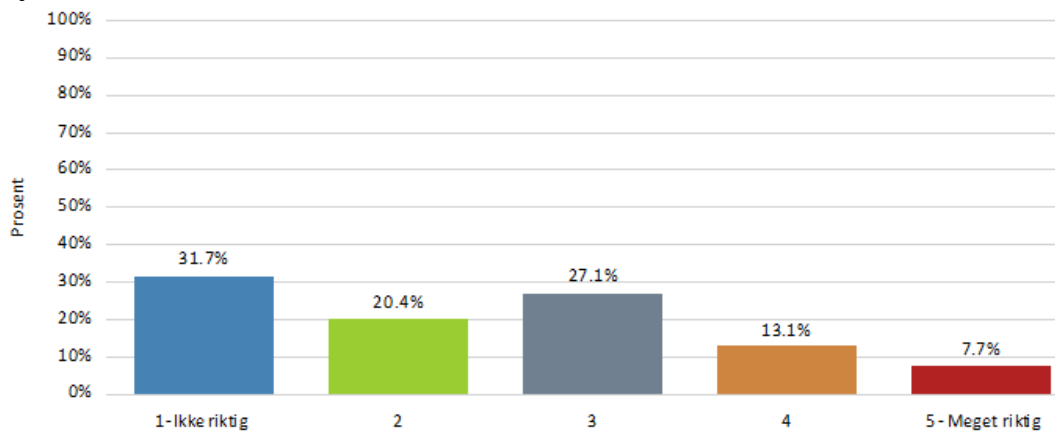
De fleste collie-eiere synes begrepet «glad» er en riktig/meget riktig betegnelse på hundene

Humørsyk

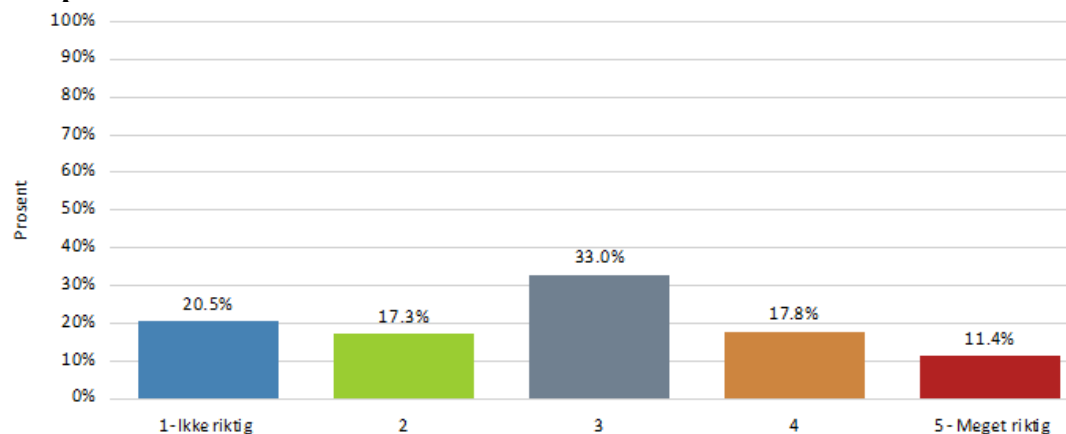
Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
Et fåtall av hundene (11%) oppfattes som humørsyke

Pysete

Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5
Ca 20% av hundene oppfattes som pysete

Temperamentsfull

Ikke riktig=1 delvis uriktig=2 hverken riktig/uriktig =3; ganske riktig=4 ; Meget riktig=5

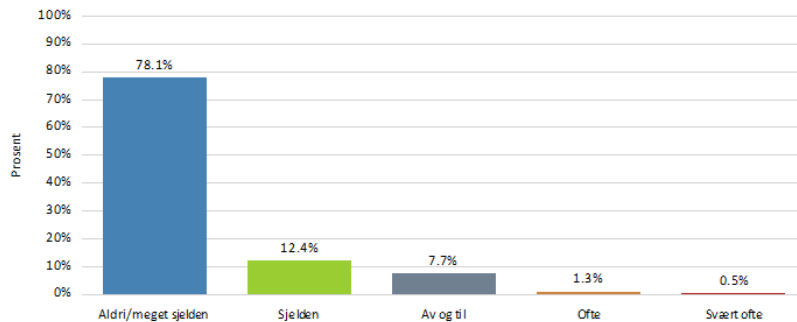
UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden når den er **løs** slåss (alvorlig) med andre hunder av **samme kjønn**?

Skala fra 1=aldri/meget sjelden, 2=sjelden, 3=av og til, 4=ofte til 5=svært ofte

128. Samme kjønn

Ca 2% av hundene slåss med andre hunder av **samme kjønn** (ofte eller svært ofte) når de er **løse**

Sloss når **løs** med hunder av **motsatt kjønn**

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	512	92,9%
Sjelden	30	5,4%
Av og til	5	0,9%
Ofte	4	0,7%
Svært ofte	0	0,0%
N	551	

Under 1% av hundene slåss med andre hunder av motsatt kjønn (ofte eller svært ofte) når de er løse

HUNDER I BÅND

Hender det at hunden når den er i **bånd** viser **aggressive** signaler eller utagerte mot andre hunder av **samme kjønn**:

Under 1% av hundene viser **aggressive** signaler eller utagerte mot andre hunder av **samme kjønn i bånd**

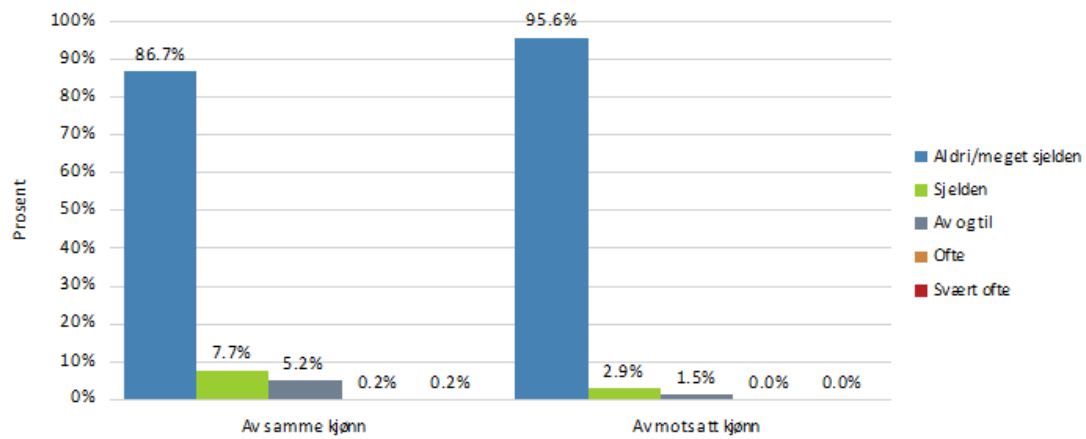
Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	412	74,1%
Sjelden	70	12,6%
Av og til	52	9,4%
Ofte	11	2,0%
Svært ofte	11	2,0%
N	556	

Hender det at hunden når den er i **bånd** viser **aggressive** signaler eller utagerte mot andre hunder av **motsatt kjønn**?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	483	87,7%
Sjelden	34	6,2%
Av og til	24	4,4%
Ofte	5	0,9%
Svært ofte	5	0,9%
N	551	

Har hunden noen gang bitt andre hunder?

133. Har hunden noen gang bitt andre hunder,

Hvis hunden ofte reagerer på andre hunder, kryss av hvis den reagerer spesielt på (flere valg mulig)?

Navn	Antall	Prosent
Store hunder	48	12,0%
Små hunder	35	8,7%
Valper	21	5,2%
Hund med høyt energinivå	106	26,4%
Annet	46	11,5%
Reagerer ikke på andre hunder	230	57,4%
N	401	

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

Hender det at hunden viser følgende atferder?

FOR VOLDSOM LEK

For voldsom lek med barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	456	83,8%
Sjelden	62	11,4%
Av og til	21	3,9%
Ofte	5	0,9%
Svært ofte	0	0,0%
N	544	

For voldsom lek med voksne i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	442	80,5%
Sjelden	66	12,0%
Av og til	32	5,8%
Ofte	9	1,6%
Svært ofte	0	0,0%
N	549	

For voldsom lek med fremmede voksne

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	494	90,8%
Sjelden	33	6,1%
Av og til	10	1,8%
Ofte	7	1,3%
Svært ofte	0	0,0%
N	544	

For voldsom lek med fremmede barn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	493	90,5%
Sjelden	31	5,7%
Av og til	14	2,6%
Ofte	7	1,3%
Svært ofte	0	0,0%
N	545	

KNURRING

Knurring på voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	509	93,1%
Sjelden	25	4,6%
Av og til	10	1,8%
Ofte	2	0,4%
Svært ofte	1	0,2%
N	547	

Knurring på fremmede voksne?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	422	76,4%
Sjelden	69	12,5%
Av og til	38	6,9%
Ofte	12	2,2%
Svært ofte	11	2,0%
N	552	

Knurring på barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	508	93,2%
Sjelden	24	4,4%
Av og til	7	1,3%
Ofte	5	0,9%
Svært ofte	1	0,2%
N	545	

Knurring på fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	466	85,3%
Sjelden	45	8,2%
Av og til	22	4,0%
Ofte	6	1,1%
Svært ofte	7	1,3%
N	546	

GLEFSING/NAPPING/BITING

Glefsing på voksne familiemedlemmer?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	462	83,7%
Sjelden	45	8,2%
Av og til	27	4,9%
Noen ganger	10	1,8%
Flere ganger	8	1,4%
N	552	

Glefsing på fremmede voksne?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	474	86,5%
Sjelden	27	4,9%
Av og til	22	4,0%
Noen ganger	16	2,9%
Flere ganger	9	1,6%
N	548	

Glefsing på barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	492	90,3%
Sjelden	23	4,2%
Av og til	23	4,2%
Noen ganger	4	0,7%
Flere ganger	3	0,6%
N	545	

Glefsing på fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	489	89,7%
Sjelden	23	4,2%
Av og til	18	3,3%
Noen ganger	11	2,0%
Flere ganger	4	0,7%
N	545	

BITING

Bitt voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	510	92,6%
Sjelden	18	3,3%
Av og til	12	2,2%
Noen ganger	5	0,9%
Flere ganger	6	1,1%
N	551	

Bitt fremmede voksne?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	519	94,2%
Sjelden	15	2,7%
Av og til	7	1,3%
Noen ganger	3	0,5%
Flere ganger	7	1,3%
N	551	

Bitt barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	531	97,4%
Sjelden	8	1,5%
Av og til	5	0,9%
Noen ganger	0	0,0%
Flere ganger	1	0,2%
N	545	

Bitt fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	528	97,2%
Sjelden	10	1,8%
Av og til	3	0,6%
Noen ganger	0	0,0%
Flere ganger	2	0,4%
N	543	

Er atferden nevnt knyttet til fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	320	88,6%
Sjelden	19	5,3%
Av og til	11	3,0%
Ofte	5	1,4%
Svært ofte	6	1,7%
N	361	

Hender det at dette skjer uprovosert/uten åpenbar grunn?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	295	83,3%
Sjelden	18	5,1%
Av og til	19	5,4%
Ofte	11	3,1%
Svært ofte	11	3,1%
N	354	

Hender det at hunden viser aggresjon-v/bading/børsting/stelling

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	272	74,7%
Sjelden	37	10,2%
Av og til	39	10,7%
Ofte	12	3,3%
Svært ofte	4	1,1%
N	364	

Hender det at hunden viser aggresjon-Hvis et familiemedlem går mot hunden når den spiser?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	325	96,2%
Sjelden	9	2,7%
Av og til	3	0,9%
Ofte	1	0,3%
Svært ofte	0	0,0%
N	338	

Hender det at hunden viser aggresjon-Hvis et familiemedlem stirrer på hunden?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	327	96,2%
Sjelden	10	2,9%
Av og til	2	0,6%
Ofte	1	0,3%
Svært ofte	0	0,0%
N	340	

Hender det at hunden viser aggresjon hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

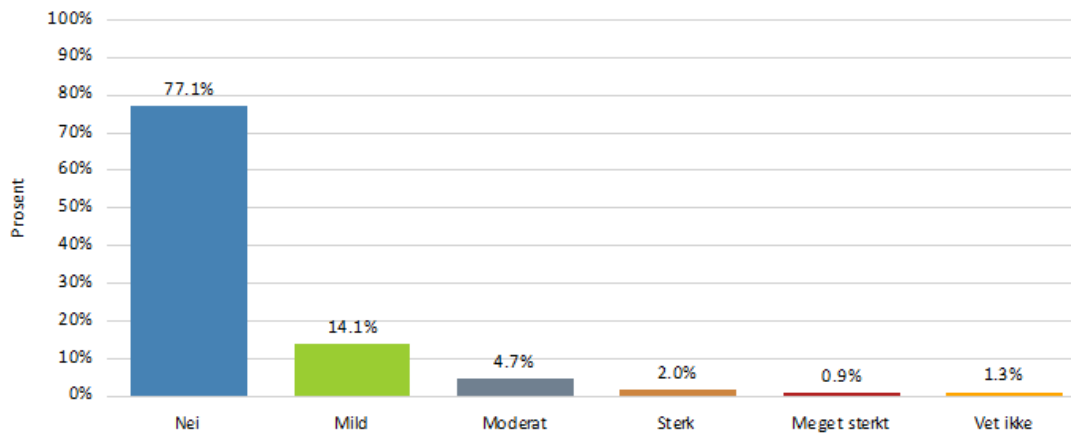
Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	274	78,7%
Sjelden	40	11,5%
Av og til	18	5,2%
Ofte	10	2,9%
Svært ofte	6	1,7%
N	348	

ANGST OG FRYKTI SKALA:

(1= nei, 2= mild, 3=moderat, 4=sterk, 5=meget sterk)

ANGST FOR LYDER

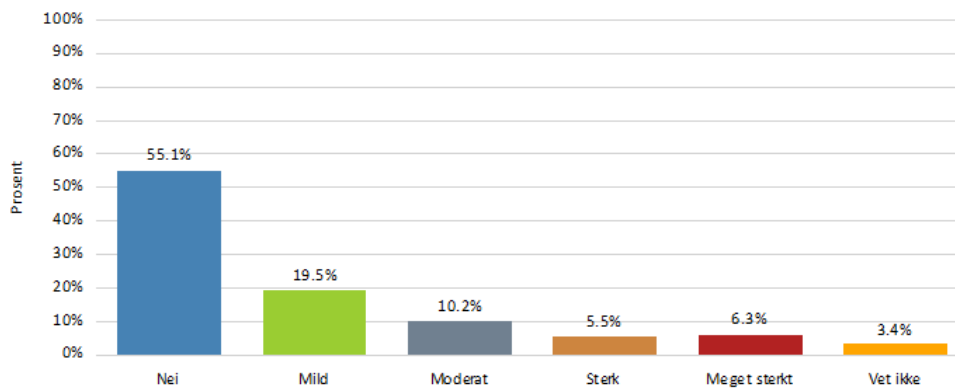
Sterk trafikk

Navn	Antall	Prosent
Nei	428	77,1%
Mild	78	14,1%
Moderat	26	4,7%
Sterk	11	2,0%
Meget sterkt	5	0,9%
Vet ikke	7	1,3%
N	555	

Collien ser ikke ut til å være spesielt sensitiv for trafikkstøy

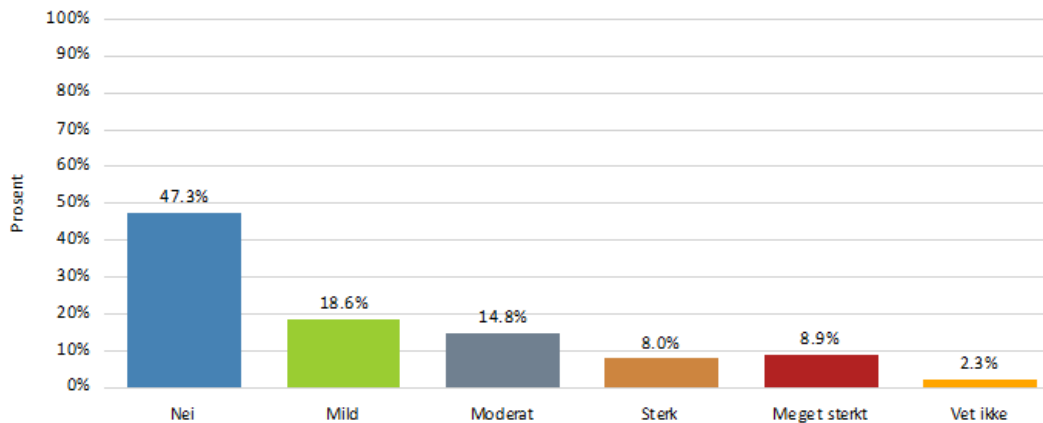
Tordenvær

Navn	Antall	Prosent
Nei	308	55,1%
Mild	109	19,5%
Moderat	57	10,2%
Sterk	31	5,5%
Meget sterkt	35	6,3%
Vet ikke	19	3,4%
N	559	

Ca 12% viser sterkt/meget sterk angst for tordenvær

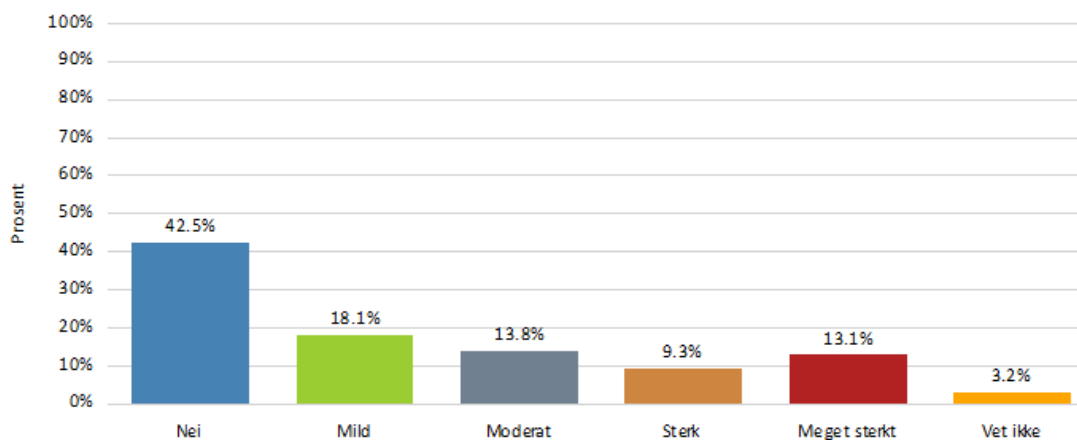
Skudd/smell?

Navn	Antall	Prosent
Nei	265	47,3%
Mild	104	18,6%
Moderat	83	14,8%
Sterk	45	8,0%
Meget sterkt	50	8,9%
Vet ikke	13	2,3%
N	560	

Ca 17% viser sterkt/meget sterk angst for skudd/smell. ca. 9% av hundene er sterkt plaget.

Fyrverkeri

Navn	Antall	Prosent
Nei	237	42,5%
Mild	101	18,1%
Moderat	77	13,8%
Sterk	52	9,3%
Meget sterkt	73	13,1%
Vet ikke	18	3,2%
N	558	

Ca 22% viser sterkt/meget sterk angst for fyrverkeri. ca. 13% av hundene er sterkt plaget.

ANGST I NOEN SITUASJONER!

Når hunden for første gang blir utsatt for en ukjent situasjon (bilkjøring, heis e.l.)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	298	53,9%
Mild	132	23,9%
Moderat	83	15,0%
Sterk	28	5,1%
Meget sterk	12	2,2%
N	553	

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Nei	383	68,8%
Mild	93	16,7%
Moderat	55	9,9%
Sterk	20	3,6%
Meget sterk	6	1,1%
N	557	

Når hunden blir børstet, badet, kloklipp o.l. av familiemedlemmer?

Navn	Antall	Prosent
Nei	431	78,2%
Mild	78	14,2%
Moderat	30	5,4%
Sterk	10	1,8%
Meget sterk	2	0,4%
N	551	

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	522	94,2%
Mild	14	2,5%
Moderat	12	2,2%
Sterk	4	0,7%
Meget sterk	2	0,4%
N	554	

Redd for å gå i bratte/åpne trapper?

Navn	Antall	Prosent
Nei	288	52,3%
Mild	118	21,4%
Moderat	76	13,8%
Sterk	48	8,7%
Meget sterk	21	3,8%
N	551	

12% av hundene viser sterk eller meget sterk angst for å gå i åpne trapper

Redd for å gå på blanke/glatte gulv?

Navn	Antall	Prosent
Nei	344	61,6%
Mild	85	15,2%
Moderat	75	13,4%
Sterk	34	6,1%
Meget sterk	20	3,6%
N	558	

ANGST FOR ANDRE HUNDER?

Når ukjent hund kommer direkte mot din hund?

Hund av mindre størrelse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	473	85,7%
Mild	46	8,3%
Moderat	23	4,2%
Sterk	8	1,4%
Meget sterk	2	0,4%
N	552	

Hund av samme/større størrelse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	439	79,2%
Mild	61	11,0%
Moderat	37	6,7%
Sterk	13	2,3%
Meget sterk	4	0,7%
N	554	

ANGST FOR MENNESKER?

Fremmede:

Når en **ukjent voksen mann** kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde

Navn	Antall	Prosent
Nei	380	68,3%
Mild	79	14,2%
Moderat	56	10,1%
Sterk	28	5,0%
Meget sterk	13	2,3%
N	556	

Når en **ukjent voksen** kvinne kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde?

Navn	Antall	Prosent
Nei	427	77,2%
Mild	71	12,8%
Moderat	38	6,9%
Sterk	14	2,5%
Meget sterk	3	0,5%
N	553	

Når et **ukjent barn** kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde:

Navn	Antall	Prosent
Nei	422	76,4%
Mild	70	12,7%
Moderat	39	7,1%
Sterk	19	3,4%
Meget sterk	2	0,4%
N	552	

Når en ukjent person kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Nei	403	73,5%
Mild	84	15,3%
Moderat	32	5,8%
Sterk	17	3,1%
Meget sterk	12	2,2%
N	548	

Er hunden er redd å bli klippet av fremmede?

Nei:1, svakt:2, litt:3, sterkt:4,meget sterk :5

Navn	Antall	Prosent
Nei	401	72,6%
Mild	85	15,4%
Moderat	40	7,2%
Sterk	15	2,7%
Meget sterk	11	2,0%
N	552	

Familiemedlemmer

Hunden er redd voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Nei	551	99,5%
Mild	3	0,5%
Moderat	0	0,0%
Sterk	0	0,0%
Meget sterk	0	0,0%
N	554	

Hunden er redd barn i familien? (1= nei, 2= mild, 3=moderat, 4=sterk, 5=meget sterk)

Navn	Antall	Prosent
Nei	523	96,3%
Mild	13	2,4%
Moderat	6	1,1%
Sterk	1	0,2%
Meget sterk	0	0,0%
N	543	

HUNDEN OG BJEFFING

Hender det at hunden bjeffer på barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	416	76,6%
Sjelden	73	13,4%
Av og til	40	7,4%
Ofte	9	1,7%
Svært ofte	5	0,9%
N	543	

Bjeffing på voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	405	73,1%
Sjelden	85	15,3%
Av og til	42	7,6%
Ofte	17	3,1%
Svært ofte	5	0,9%
N	554	

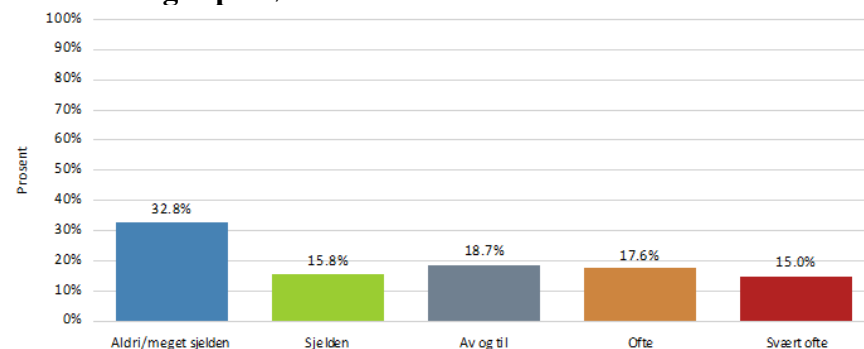
Bjeffing på fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	313	57,3%
Sjelden	121	22,2%
Av og til	80	14,7%
Ofte	22	4,0%
Svært ofte	10	1,8%
N	546	

Bjeffing på fremmede voksne?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	249	45,2%
Sjelden	134	24,3%
Av og til	113	20,5%
Ofte	40	7,3%
Svært ofte	15	2,7%
N	551	

Når det ringer på døren?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	179	32,8%
Sjelden	86	15,8%
Av og til	102	18,7%
Ofte	96	17,6%
Svært ofte	82	15,0%
N	545	

Når kjente kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	256	46,6%
Sjelden	88	16,0%
Av og til	98	17,9%
Ofte	62	11,3%
Svært ofte	45	8,2%
N	549	

Når fremmede kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	210	38,6%
Sjelden	84	15,4%
Av og til	118	21,7%
Ofte	65	11,9%
Svært ofte	67	12,3%
N	544	

Når noen går forbi bilen?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	418	77,3%
Sjelden	54	10,0%
Av og til	46	8,5%
Ofte	14	2,6%
Svært ofte	9	1,7%
N	541	

Når noen går forbi hus/hage?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	144	25,9%
Sjelden	127	22,9%
Av og til	143	25,8%
Ofte	64	11,5%
Svært ofte	77	13,9%
N	555	

I møte med fremmede mennesker ute (eks. på tur)?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	359	65,2%
Sjelden	105	19,1%
Av og til	57	10,3%
Ofte	22	4,0%
Svært ofte	8	1,5%
N	551	

I møte med fremmede hunder?

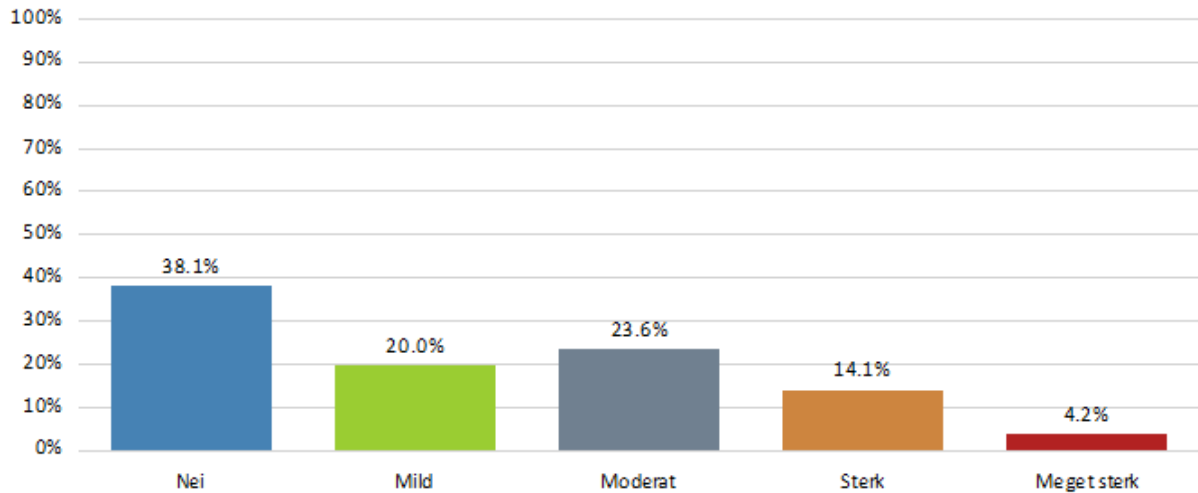
Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	342	61,5%
Sjelden	113	20,3%
Av og til	57	10,3%
Ofte	30	5,4%
Svært ofte	14	2,5%
N	556	

JAKTATFERD

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

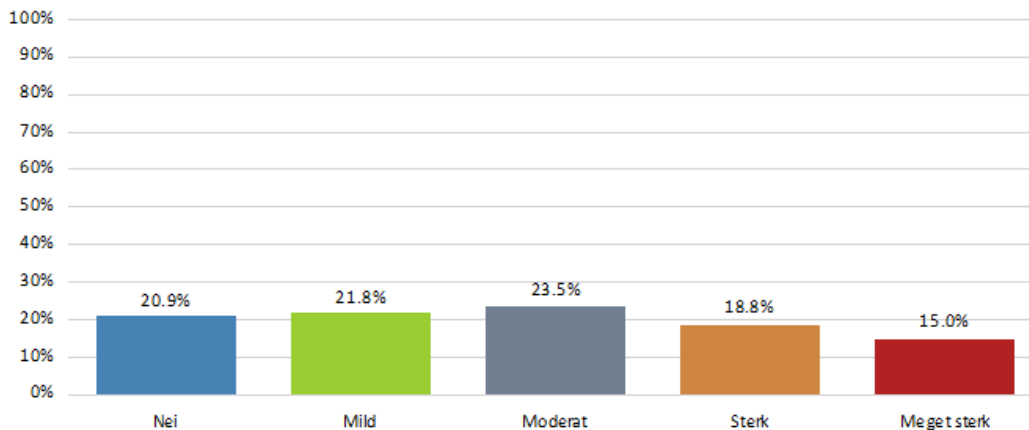
Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare osv)

Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare osv)

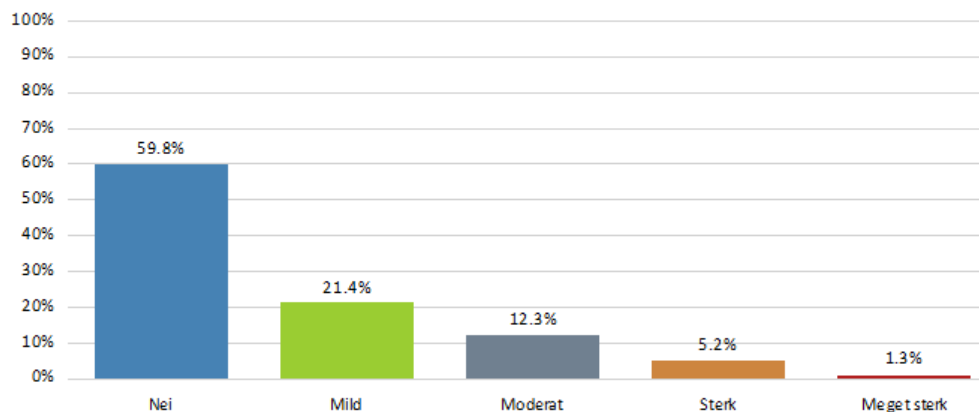
Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter) Når katter eller andre smådyr løper fra den

Når katter eller andre smådyr løper fra den

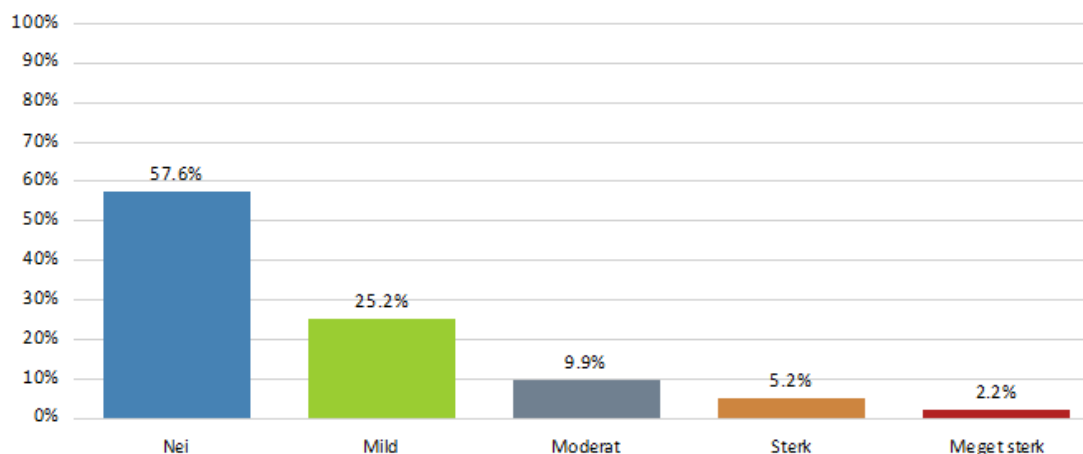
Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter) Når joggere/skiløpere/syklister passerer

Når joggere/skiløpere/syklister passerer

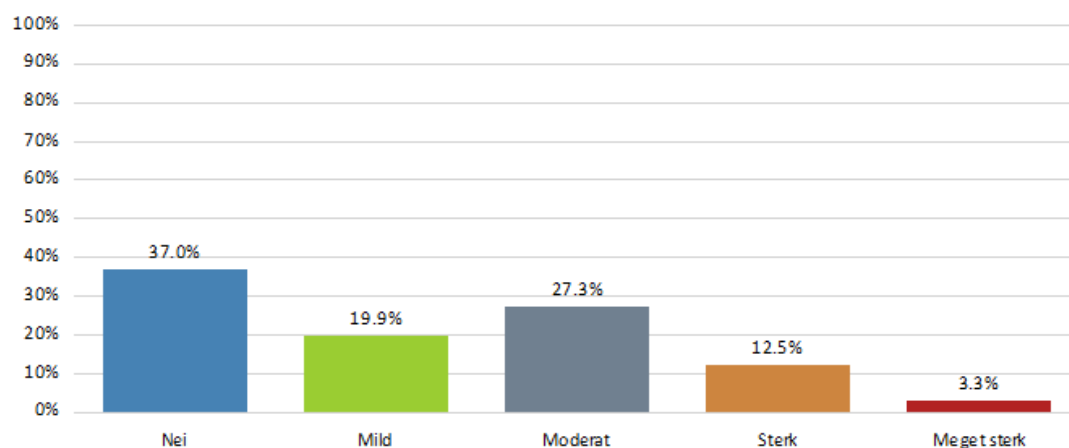
Når barn Leker/løper forbi?

Når barn Leker/løper forbi

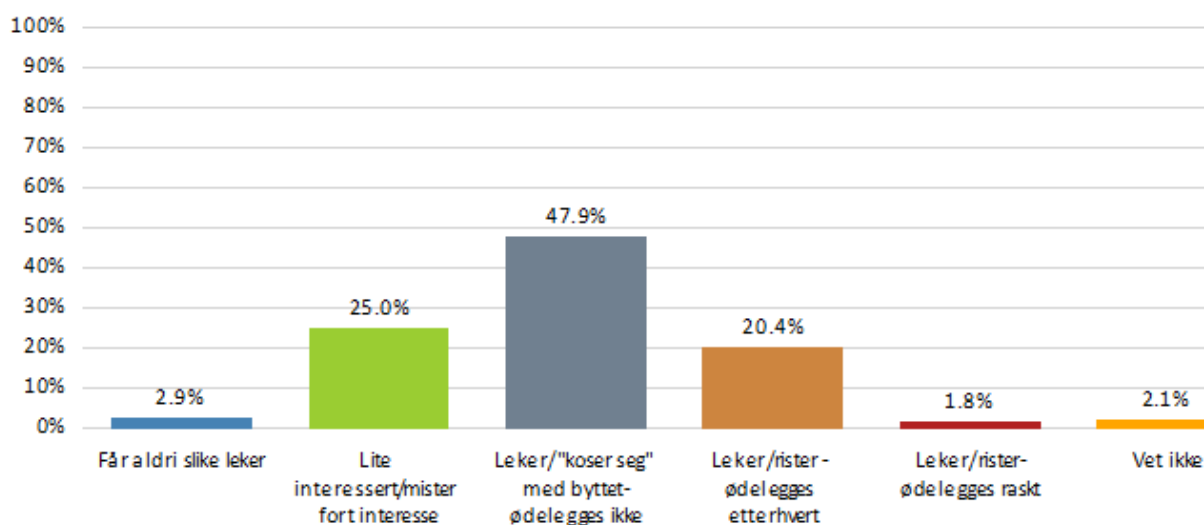
Har hunden bærelyst?

Har hunden bærelyst?

Hva gjør hunden hvis den får en tøydukke/"kosedyr" o.l.?

Hva gjør hunden hvis den får en tøydukke/"kosedyr" o.l.?

TEGN PÅ STRESS

Hunden min viser tegn på stress (f.eks. uro, pesing, stressrynker) ved bilkjøring?

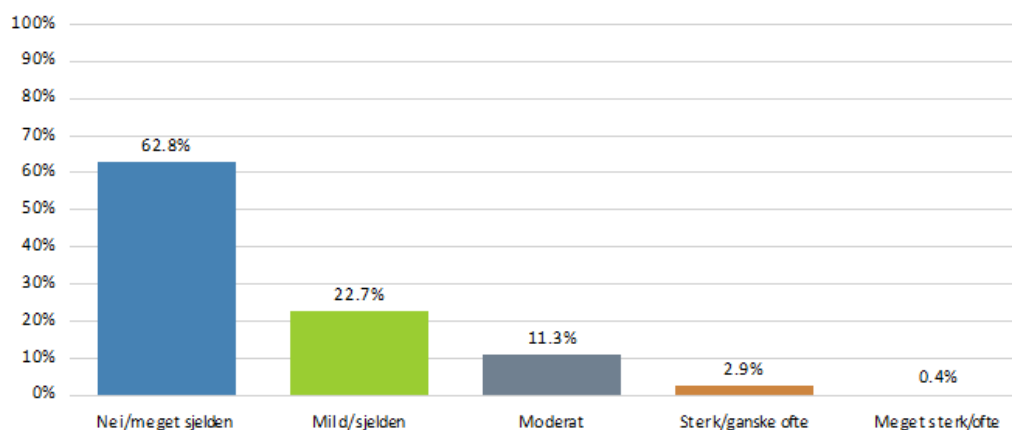
Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	419	75,2%
Mild/sjelden	63	11,3%
Moderat/av og til	44	7,9%
Sterk/ofte	20	3,6%
Meget sterk/ofte	11	2,0%
N	557	

Sammen med andre hunder?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	426	76,3%
Mild/sjelden	82	14,7%
Moderat/av og til	38	6,8%
Sterk/ofte	8	1,4%
Meget sterk/svært ofte	4	0,7%
N	558	

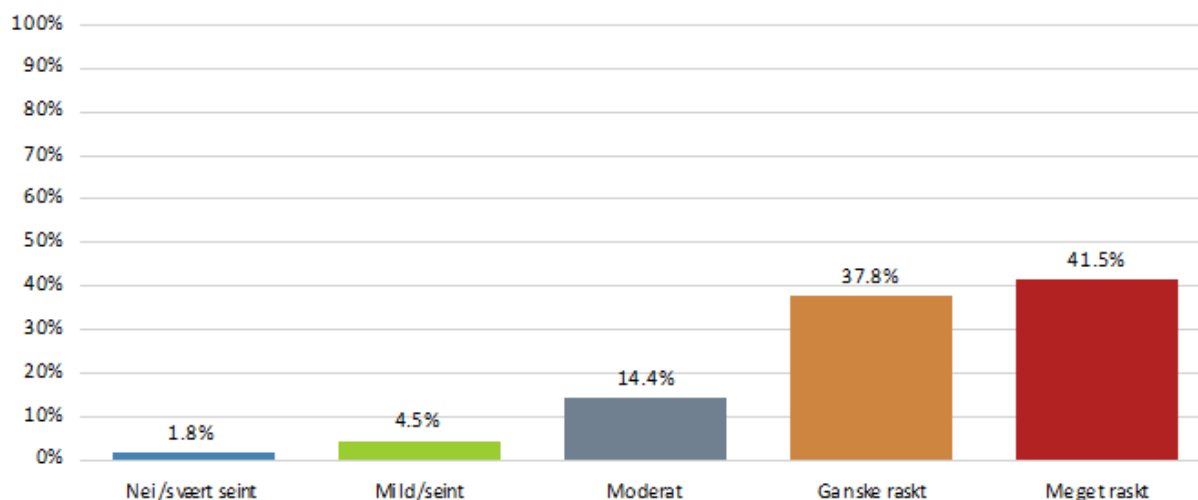
Tegn til stress under lek?

Tegn til stress under lek?

Roer hunden seg raskt ned etter stress?

Roer hunden seg raskt ned etter stress?

Tegn til stress under lek?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	346	62,8%
Mild/sjelden	125	22,7%
Moderat	62	11,3%
Sterk/ganske ofte	16	2,9%
Meget sterk/ofte	2	0,4%
N	551	

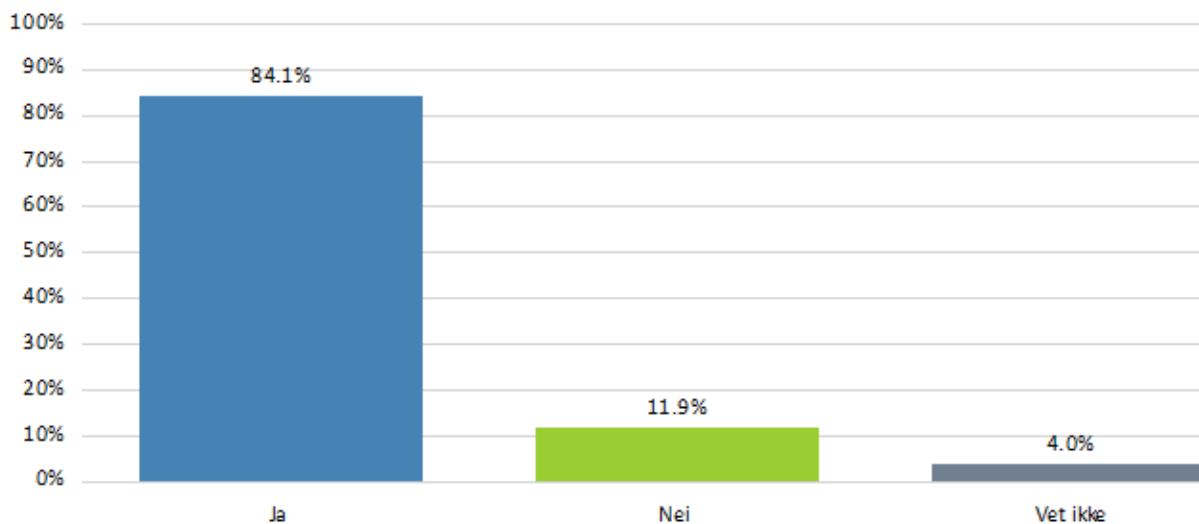
Tegn til stress på nye steder?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	307	55,3%
Mild/sjelden	143	25,8%
Moderat/av og til	77	13,9%
Sterk/ofte	21	3,8%
Meget sterk/ofte	7	1,3%
N	555	

Hunden er avslappet hjemme?

Navn	Antall	Prosent
Stemmer bra	516	92,3%
Stemmer delvis	29	5,2%
Hverken avslappet eller urolig	7	1,3%
Stemmer lite	5	0,9%
Stemmer ikke	2	0,4%
N	559	

Svarer hundens mentalitet(gemytt) til forventningene du hadde da du valgte rasen? Svarer hundens mentalitet(gemytt) til de forventningene du hadde da du valgte denne rasen?

Repeterende atferd/uvaner

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.) ? 116 hadde svart på spørsmålet

Navn	Antall	Prosent
Nei, hunden har ikke slik atferd	502	92,3%
Ja, hyppig biting i poter	9	1,7%
JA, mye slikking forbein	27	5,0%
JA stadig slikking/biting flanke/lår	2	0,4%
JA, jager hale meget ofte	4	0,7%
Ja, annet	8	1,5%
N	544	

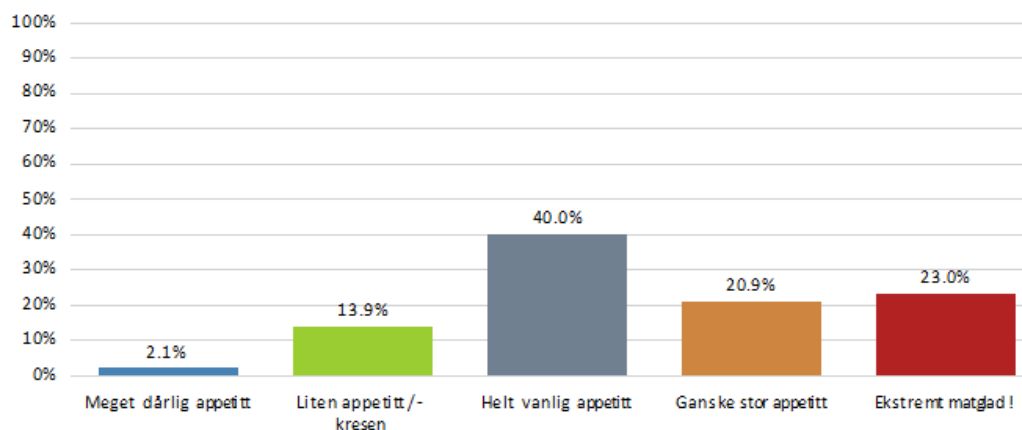
Det er tendens til slikking/biting på forlabber som dominerer.

ANDRE ATFERDSTREKK

Til slutt har vi med noen andre atferds-trekk i undersøkelsen. Dette er mest for å se på hvordan ulike raser er på et par områder. Disse tabellene kan leses med et smil for de som er interesserte, men det ser ut til å komme fram en del spennende likheter og forskjeller mellom ulike raser.

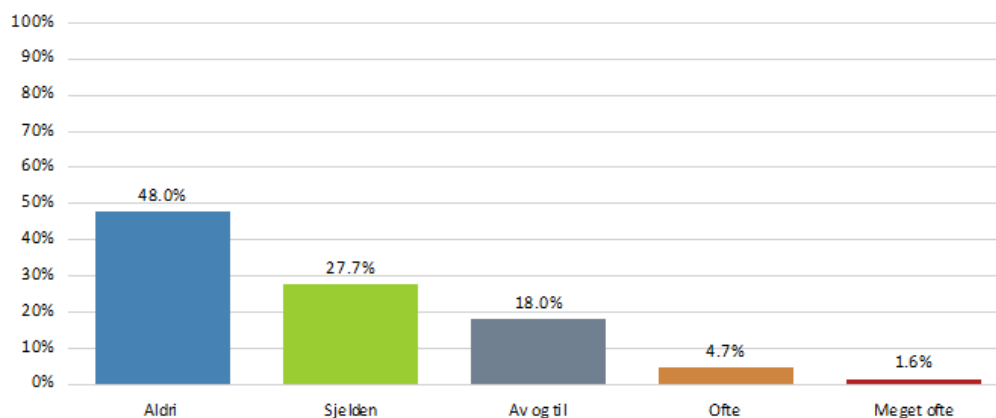
Er hunden glad i mat?

Er hunden glad i mat?

Hender det at hunden stjeler mat?

Hender det at hunden stjeler mat?

Hvis den får mulighet; hender det at hunden spiser møkk/avføring?

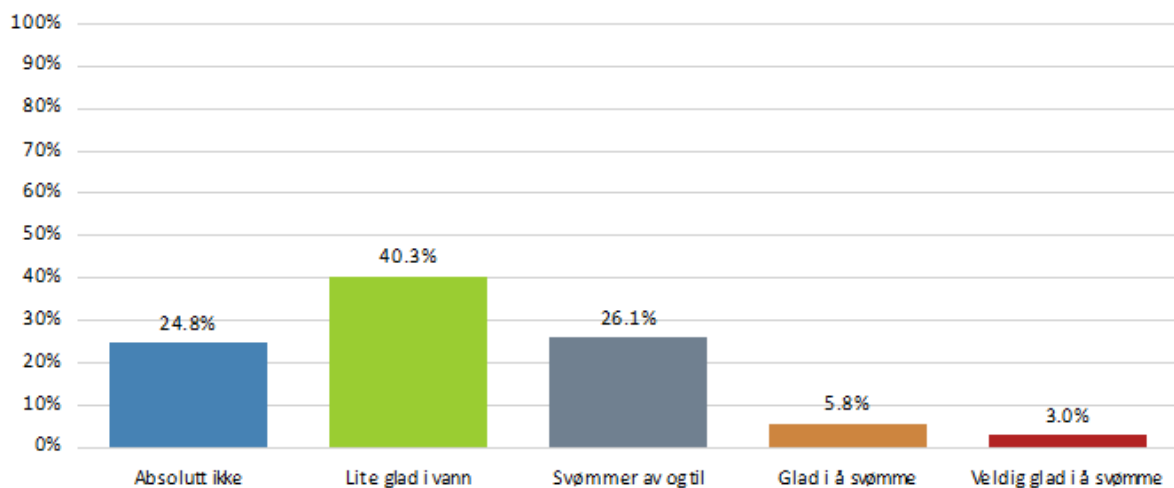
Navn	Antall	Prosent
Aldri	362	65,5%
Sjelden	98	17,7%
Av og til	65	11,8%
Ofte	19	3,4%
Meget ofte	9	1,6%
N	553	

Hvis den får mulighet; hender det at hunden ruller seg i møkk/avføring?

Navn	Antall	Prosent
Aldri	343	61,9%
Sjelden	107	19,3%
Av og til	85	15,3%
Ofte	14	2,5%
Meget ofte	5	0,9%
N	554	

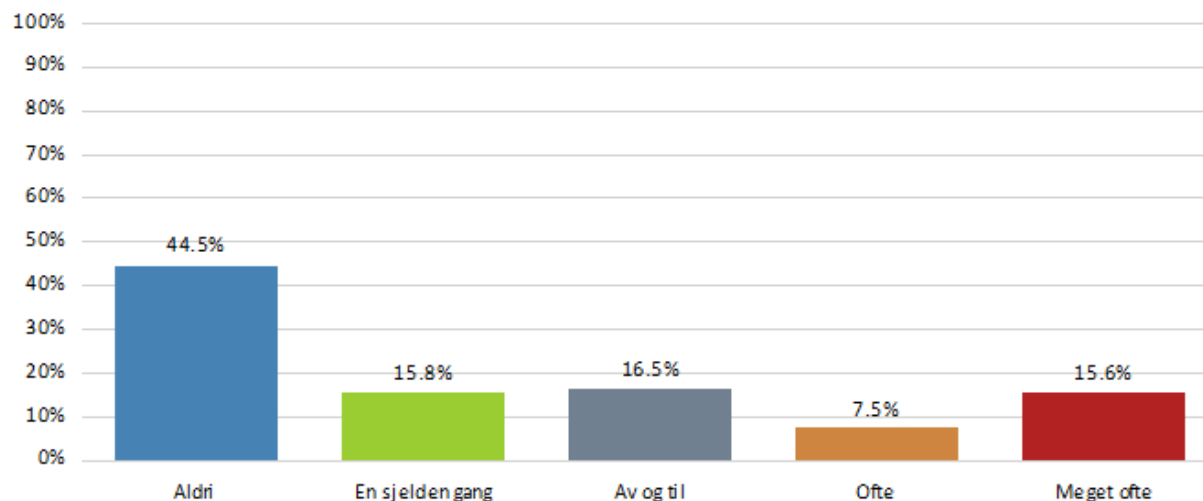
Er hunden glad i å svømme?

Er hunden glad i å svømme?

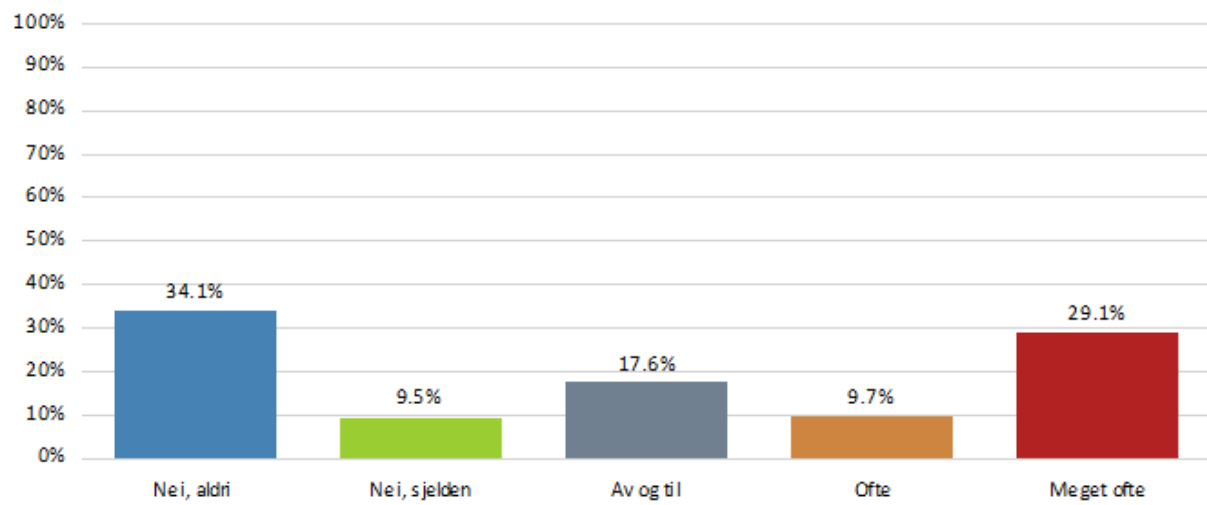
Sover hunden din i sengen? Aldri:0 Sjelden:1 Av og til:2 Ofte:3 Meget ofte:4

Sover hunden din i sengen?

Får hunden ligge i vanlig sofa?

Får hunden ligge i vanlig sofa?

Oppsummering

Generell del

1. I undersøkelsen kom det inn ca. 554 besvarelser (55 korthår og 499 langhår). Dette er en svarprosent på ca 25% i forhold til antall hunder registrert siste 10 år i NKK.
2. Andelen tisper var 56%, hanner 44%.
3. Ca 13% av hundene i undersøkelsen var kastrerte
4. Hundene var i hovedsak «normalt hold» og nesten svært få hunder ble vurdert som tynne eller fete.
5. Det er gitt svar på 170 hunder som er døde
6. Eiere er generelt sett meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og blodprøver for å støtte forskningen på rasen

Helse

- 89% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca. 8% vurderte hundens helse til middels, 3,4% som dårlig eller meget dårlig.
- 11% av eierne rapporterte om vedvarende/alvorlige problemer med hud/pels/øre, og det ser ut at det er hyppig ørebetennelse og kløe/labbebiting er de hyppigste symptomer.
- Ca 13% oppgir at hunden har hatt våteksem
- Allergi er verifisert hos 15 (2,7%) av hundene hunder, mens 11 (2%) oppgir symptomer som eneste diagnostikk.
- 6% av hundene (34) har hatt epulis
- 15% av hundene hadde hatt “vedvarende eller alvorlige” fordøyelsesproblemer, dominert av diaré og oppkast.
- Det er registrert 40 hunder med navlebrokk
- Det er registrert få tilfeller av hjerteproblemer
- 5% rapporterte om symptomer fra luftveiene på hundene. **Kennelhoste** utgjør halvparten av de 22 tilfellene av luftveisproblemer. **Nesemidd** er registrert hos ~5% av hundene.
- Øyesykdommer er registrert hos 15% av hundene (83 hunder), de fleste øyebetennelser
- De fleste eiere (92%) oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn. Men 8% mener at synet kan være noe nedsatt
- Forekomsten av Collie eye anomaly ser ut til å være høy.
- 10,4% (58 hunder) oppgis med problemer i ledd/skjelett, hyppigst er artrose og «halthet».
- Forekomsten av registrerte tilfeller av spondylose er lav (9 hunder), men bare ca 29 hunder er undersøkt
- 2 hunder har hatt symptomer på degenerativ myelopati
- Det er registrert 16 tilfeller av epilepsi/epilepsilignende tilfeller.
- 12 eiere oppgir reproduksjonsproblemer, det er innbilt svangerskap (24 tisper) og livmorbetennelse, 59 hunder, som dominerer. Dette tilsvarer livmorbetennelse hos ca 19% av tispene og 8% innbilt svangerskap
- Hos hannene er det registrert forhudskatarr hos ca. 26 av hundene (11%)
- Urinveisinfeksjon/blærekatarr er registrert hos ca 8% av hundene
- 40 hunder, ca. 7% av alle som har deltatt i undersøkelsen oppgir har hatt kreftsykdom
- Av dødsårsaker blant 170 hunder, var alderdom, ledd/skjelettsykdommer, atferdsproblemer og kreft nevnt som de hyppigste. Det er også noen ulykker/skader/uventet plutselig død. Gj.sn levealder av 170 hunder var 8.1 år

Atferd

- 85% er meget godt eller godt fornøyd med hundens generelle atferd. De fleste hundene oppfattes som kontaktsøkende, glade og lettlærte.
- 43% av hundene er oppfattes som «ganske eller meget» usikker i noen situasjoner
- 11% karakteriseres som «humørsyke» og 21% som «pysete», 29% som «temperamentsfulle»
- Bare ca. 2% sloss når de er løse “svært ofte” eller “ofte” med hunder av samme kjønn.
- Ca 4% av hunden kan vise aggressive signaler (“ofte-svært ofte) mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd.
- Frekvensen av hunder som har bitt av andre hunder (samme kjønn) «ofte/meget ofte» er meget lav.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne fremmede ligger på ca. 0,6% (ofte-meget ofte).
- 17% av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for skudd/høye lyder, mens 22% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- Ca 1,1% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme
- Ca 12,5% av hunden kan vise noe angst for åpne trapper
- Ca 7,3% av hunden kan vise noe angst for fremmede menn
- Rundt 10% av hundene bjeffer ofte på fremmede voksne
- 33% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ca 25% bjeffer ofte eller alltid når noen går forbi hus/hage, ~4% når noen går forbi bilen.
- Ellers vil 18% “ofte eller alltid” løpe etter vilt, mens rundt 34% vil løpe etter katter
- Ca 9% av hundene viser tendens til ulike repeterende “aktiviteter”, som biting i poten, slikking på forbein/bakbein osv.
- Nesten alle hundene er meget avslappet hjemme (~98%)

Arbeidet videre – samarbeid – forskningspotensiale?

Klubben har nå fått en god oversikt over forekomsten av en del helse og atferds-utfordringer i rasen(e). Hvis de som har svart er representative for rasen ser det ut som hundene stort sett har en god helse og atferd. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen.

Det finnes likevel enkelte helse- og atferdsutfordringer som klubben kan vurdere å følge med på for å bidra til at situasjonen ikke endrer seg i negativ retning. For Collie ser det ut til at en har flest anmerkninger på fordøyelse, øyne og hud. På atferdssiden ser det ut til at en del hunder er lydsensitive og usikre.

Norges veterinærhøgskole vil kunne bistå med hjelp og kompetanse, og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på enkelte problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Når det gjelder sykdommer med arvelig disposisjon har vi stor aktivitet innenfor forskning innenfor en rekke sykdommer, der målsettingen er å bidra til å skaffe ny kunnskap og evt bidra til å utvikle gentester for arvelige sykdommer. NVH har gode internasjonale samarbeid slik at vi lett vil samarbeide med forskergrupper i andre land.

Med tanke på moderne genforskning, har en nå muligheter til å bidra til å gjøre viktige gjennombrudd, både når det gjelder sykdommer med enkel nedarving og mer komplekse sykdommer. For å gjøre dette trengs blodprøver fra syke hunder som kan sammenlignes med blodprøver fra friske hunder. **Blodprøver av gamle friske hunder er viktig denne sammenheng, og det kan være en viktig ressurs for klubben og tenke på innsamling av blodprøver fra slike hunder. Dette kan effektivt gjøres på utstillinger og treff, hvis eiere tar med seg også gamle hunder, selv om de kanskje ikke stilles mer.** Når det gjelder ulike sykdommer vil antallet prøver som trengs kunne variere fra ca. 20 (hvis enkel arvegang) til over 100 (for mer komplekse sykdommer). Vi har som kjent allerede samlet inn blodprøver fra mange hunder i forbindelse med MDR1-undersøkelsene, men de fleste av disse er yngre hunder.

Det er selvsagt ikke slik at man kan love å finne noe innenfor en sykdom selv om man gjør et studie, men poenget er at tiden går, og at mulighetene til å samle inn materiale for aktuelle problemstillinger er noe klubben kan tenke over. Nå er det ikke slik at en nødvendigvis skal sette i gang store opplegg uten at en ser det formålstjenlig. Men dersom klubben hadde oppfordret til innsendelse av blodprøver for «aktuelle» sykdommer/atferdstrekk ville det automatisk samle seg opp prøver over tid, uten at det behøvde å skape unødvendig «hysteri». For mange blir det allerede tatt blod (eks «allergi verifisert av blodprøver»)- men ikke til oss. Hadde man tatt et ekstra glass i slike sammenhenger kunne det altså ha bygget seg opp verdifulle materialer. For hyppige sykdommer ville de dermed i løpet av noen år kunne ha et betydelig antall prøver som var egent for analyse. Lagring kunne skje gratis hos oss.

Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten.

Jeg vil også takke klubben for et godt samarbeid og alle de som har besvart undersøkelsen.

Oslo 27/2-2014
Frode Lingaas